

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Chronologiae Veteris Testamenti Accvratvm Examen
Augustißimæ, Invictissimæq[ue] Domui Austriacæ
Dicatvm**

Philippi, Henricus

Coloniae Agrippinae, 1637

In Ezechielem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64340)

P.
H. Philii

Chrono
vet. Testa
A 11
17

autem consideratis, hic locus, quo de agimus inter obscuros, & explicatos
les merito habetur: ad cuius declarationem, quæ mihi occurrebant, in
nacia in medium protuli, paratus meliora, si quis ostenderit, sequi
que moniti Apostolici, Rom. 12. v. 3. non plus sapere, quàm oportet sapere, &
sobrietatem.

¶

NOTE ET QVÆST. CHRONOLOG.
IN PROPHETIAM EZECHIEL

De tempore quo prophetauit Ezechiel.

Cœpit An.
5. sua tras-
migrationis
post I-
saïam &
Ieremiam.

Vates Ezechiel cum Iechonia Babylonem abductus, anno
sua transmigrations vaticinari cœpit, vt ex cap. 2. ver. 2. patet
est. Idem erat annus quintus Sedecia: hic enim oculo Iechonia
gni gubernacula absque inter regno suscepit. Hinc inferunt
Ezechielem prophetae cœpisse, annis post Isaïam 199. mihi ab anno
quo plerique Isaïa vaticinia auspicantur, vsq; ad annum quintum trans-
migrations Iechonia, anni 200, effluerunt. Verum, vt Isaïa 1. qu. 1. anno
bium est, an Isaïas illo anno Ozia 17. suas prophetias exortus fuerit.
no 13. Iosia, quo vaticinandi officium aggressus est Ieremias, vsque ad
istum, transmigrations quintum, eundemque prophetantis Ezechiel
mum, annos 34. aut 35. supputo, quibus Ieremias Ezechielem pro
mam ordine temporis suarum prophetiarum sacris literis mandatum
anno 27. transmigrations edidit cap. 29. v. 17. Prophetias igitur ab eo
habemus annorum viginti trium terminis inclusis: an verò diutius
fuderit oracula, non constat.

EZECH. I. v. 1.

Et factum est, in trigésimo anno.

QVÆSTIO I.

Vnde hic tricesimus annus computetur.

Quidam
putant esse
Nabopo-
lassaria.

ANnum hunc fuisse trigésimum Nabopolassar regis Babylonis
dunt Cornelius hic, Peraius infra citandus, nec aliud voluit.

mus, Prada, & ante eum Scaliger, quem sequitur Capellus ann. mund. 3404. Calaisus ann. m. 3354. Probant, quia Nabopolassar, ut ipsi asserunt, novam æram constituit, primusque eius annus confurgit à centesimo vigesimo tertio Nabonassari: nam illius annus quintus erat 127. Nabonassari, quo fuit eclipsis Lunæ.

2. Hæc interpretatio, vel eo nomine suspecta est, quod huius non meminerint antiqui te centiores in ea explicanda inter se minimè conveniant. Nam ut bene advertit Torniellus ad ann. m. 3440, æra illa ab Astrologis Chaldaeorum observata, non ducitur ab imperio Nabopolassaris, nec inde Ptolemæus, Cambylis, Darij, Adriani, & aliorum regum annos enumerat: sed à Nabonassari. Quod cum ignoraret Pradus in eum errorem incidit, ut æram Nabonassari à 110 annis Nabopolassaris confunderet, ut monet Petavius. Quod autem etiam à 150 Nabopolassaro, nova æra postmodum, auctoritate publica fuerit instituta, nusquam reperimus, neque Pradus id probat, inquit Torniellus, neque alij, quos hæcenus videt, probaverunt.

Erratio non placet.

3. Respondet Capellus id non esse necesse, sed sufficere, quod cuiusque regis, quantum diu regnat, æra ab ijs, quibus imperat, passim usurpabatur. Et paulo post: Quid præfigurationi convenientius dici, quam ut Ezechiel Babylone agens designaret annum regis compararet pro cuius incolumitate quotidie precabatur? Addit hunc regem non fuisse Nabuchodonosorem, sed patrem eius, qui cum filio regiam suam potestatem, aliquot annis antequam moreretur, communicaverit, idque ex Berosi & aliorum testimonio. Nabopolassarum ait regnasse annos 29. ac tandem concludit, omnino fixum ac immortum stet, necesse est, quod toties, & tam luculenter, à Scaligero demonstratum, à Torniello planè dissimulari miror, nempe subintelligi hic vocem Nabonassaris. Ac rursus inculcat, annum Nabopolassaris tricesimum, auctore Ptolemæo, minimè omnium suspecto esse Nabonassari centesimum, quinquagesimum secundum, & consequenter, consentientibus vno ore, omnibus Astronomiæ peritis, annum ante Christi æram, quingentesimum nonagesimum septimum, atque ita Ezechielem prophetare cepisse annis 596. ante Christi æram. Hæc ille, quæ paulo accuratius ad calculos revocanda puro.

Opinio Capelli.

4. Annus tricesimus Nabopolassaris est centesimus quinquagesimus secundus Nabonassari, fateor, si Ptolemæus horum duorum regum annis exactissimè inter se coniunxit: at verò annus Nabonassari 152. non est annus ante Christi 597. hoc enim anno 597. ante Christi epocham iniit annus Nabonassari 151. die 20. Ianuarij. Anno ante eandem epocham 596. incepit annus Nabonassari 152. die 19. Ianuarij. Itaque annus iste 152. nulla sui parte attingit annum ante Christi æram 597. nec video, quo iure Capellus asserat annum 152. Nabonassari, consentientibus vno ore omnibus Astronomiæ peritis, esse annum

Refellitur.

api

logia
menti

annum ante Christi æram, quingentesimum nonagesimum legitur
 uis lib. 12. ad annum Per. Iulianæ 4118. annum 152. Nabonassarum
 clarissimè inscribit anno ante Christi æram 596. die 19. Ianuarij, ex
 Lunæ 14. Idem expressè tradit Caluissius an. m. 3354. additque illi
 Ianuarij fuisse feriam primam. Consequentiunt meæ tabulæ, in Opus. de
 mini &c. Siquidem cap. 9. tabella principalis annum illum 152. aperit
 ma; tabella 1. cap. 12. eundem annum inchoat 19. Ianuarij; tabella den
 eiusdem capitis exordium anni Nabonassari signat 19. Ianuarij, an
 Chr. 596. Totus igitur annus 597. ante æram Christi iam effluisset
 nus 152. Nabonassari oriretur.

Capellus à
 Ptolemæo
 dissentit.

5. Quod Capellus Ptolemæum vocet auctorem omnium mensura
 agatur de æra Nabonassari; non abnuo; de annis autem aliorum regu
 bopolassari, Mnemonis, Ochi, Antonini, eum non esse accuratum
 Reg. q. 17. num. 3. q. 19. num. 6. Neque id inficiabitur Capellus, qui
 Mnemoni, dat annos 44. Ptolemæus autem 46. Capellus autem
 Ochi inscribit anno ante æram Christi 361. quo vique ad 21. Nosse
 rebat annus Nabon. 387. Ptolemæus in Canone annum primum Ochi
 esse 390. Nabonassari. Capellus Ocho 23. annos tribuit; Ptolemæus
 que Capellus Nabopolassaro tribuit annos regni 29. Ptolemæus
 nonnulla habent exemplaria teste Petauio) 25. illi adscribit.

Et à Be-
 roso.

6. Dum Capellus Berosi testimonio suam doctrinam additum
 cam potius euerat; siquidem ex opinione Capelli, Ezechiel hic dicitur
 regis cui parebat. Atqui anno 5. transmigracionis, non parebat Nabopol
 fides habetur Beroso scribenti, tunc Nabopolassarum obiisse, quoniam
 ipse Magnus Nabuchodonosor erat in expeditione contra rethel
 pam, Agypto, Cœlesyriæ & Phœnicia præfectum, vt habet Iosephus
 Antiq. cap. 11. & retuli 4. Reg. q. 20. num. 3. quæ nullo modo ad
 tū Sedecia, qui idem est, cū quinto transmigracionis lechonia, quæ
 videntur. Imò idem Berosus tam apud Iosephum l. c. & lib. 11. comita
 apud quæ Eusebium lib. 9. de præp. Euang. restatur Nabuchodonosor
 ciū de morte parentis in prædicta expeditione accepisse, tum Babylo
 to reuersum, atq; tunc demum regni paterni administrationem, quæ
 Nabopolassare, interim penes Chaldeorum primates fuerat, accepisse
 ex Berosi sententia, cui Iosephus, Eusebius, & alij plerique aut
 pressè subscribunt, Nabopolassar anno quinto Sedecia in vitam
 nique ex opinione Capelli, annus tricesimus Nabopolassari erat de
 tius Nabuchodonosoris. Ergo si hucusque vixit, & regnauit Nabopol
 anni vt minimum duodecim fuerunt ipsi cum filio communitæ, quæ

13.
 H. Philij

Chrono
 vet. Testa

A 11
 17

fastoleris, tantum relinquuntur anni 17. Chronologici, Nabopolassari contra Ptolemæum, & alios, qui ut minimum 21. annos ab aliorum regum temporibus distinctos, eum regnasse volunt. Sententiam Scaligeri de initio Nabopolassari refert Petavius lib. 9. cap. 57. dum ait: Hæc diuersis in locis ac libris, à Scaligero pro dita inuicem contraria & pugnantia sunt. Deinde id refellit, quod totum ac tam luculenter à Scaligero demonstratum putat Capellus.

7. Petavius l. b. 9. cap. 58. & lib. 13. ad an. Periodi lul. 4089. initium regni Nabopolassari anno ante Christi æram 625. statuit, ita ut quintus annus illius sit: 17. Nabonassari anno ante eandem æram 621. die 26. Ianuarij inchoatus. Anno ante Christum 607. Ioakimi quarto, Nabuchodonosoris primo, Nabopolassarum obiisse scribit. Anno ante Christ. 599. deportationem Iechoniæ, & Sedecia: enchronismum notat. Anno deniq; ante Christum 595. ait, Ezechielem profetare coepisse, anno quinto deportationis Iechoniæ tricesimo ab æra Nabopolassari, ut supradictus existimat. Quamquam non rectè Nabopolassarum cum Nabonassaro confundit.

8. Qua in computatione, quædam mihi subobscura videntur. Nam mensilio quarto, quo vaticinari cepit Ezechiel, instabat annus decimus tertius Nabuchodonosoris ex sententia Petauij, qui excidium Urbis, & templi conflagrationem conijcit in annum ante Christum 589. quo annum vndecimum Sedecia: inchoat: nec est dubium, quin sub initium anni decimonomi Nabuchodonosoris Urbis incendium excitarit Nabuzardan. Ergo cum prima visio oblata est Ezechieli, annus 12. Nabuchodonosoris ferè effluxerat, ex huius autoris computo. His adde annos Nabopolassari 21. exurget annus non trigessimus, sed trigessimus tertius ferè absolutus, ab enthronismo Nabopolassari, vsque ad prophetiam Ezechielis numeratur. Dices fortè istos 21. annos Nabopolassari, non fuisse Chronologicos, sed primum & vltimum mutilos, ac proinde negligendos. Verum si hoc tibi negetur, qui probabis? Deinde hoc admissio, remanebunt anni solidi huius regis vnde viginti, quibus si 12. Nabuchodonosoro addiderimus, ad finem anni 31. Nabopolassaris perueniemus. At fortè hic duo regnandi initia habuit: de priori Berofus & alij, qui regnum eius annis 21. definiunt, intelligendi fuerint; de posteriori Ptolemæus, dum ad annum quintum illius regis, lunæ defectione refert: Ezechiel autem ærâ Ptolemæi vsurpauerit. At ne que hoc, difficultate caret: siquidem Ptolemæus in Canone, non pauciores annos quam vnum & viginti representat, eosque ab annis Nabuchodonosoris Chronologicè distinguit. Ptolemæus etiâ annum quintum (vt iam legimus) Nabopolassari & centesimum vigesimum septimū Nabonassari, pro eodem accepit. & sic in æra Ptolemæi annus primus Nabopolassari non est à centesimo vigesimo tertio Nabonassari distinctus, & inijs anno ante Christum 625. die 27. Ianuarij: anno autem ante eandem æram 595. die 19. Ianuarij, ortus

ipi
logia
menti

Supputatio Petauij

Explicatio

P.
H. Philij

Chrono
vet. Testa

A 11
17

ortus est centesimus quinquagesimus tertius Nabopolassari, idemque primus, à prædicto Nabopolassaris exordio. Ergò quando Ezechiel 595. ante Christum (vt vult Petauius) mensè quarto vaticinatus trigessimus Nabopolassari, iam ab aliquot mensibus effluxerat, & translationem, sic Ezechielem interpretabimur: Et factum est, in anno (ante quinque circiter menses expleto, Nabopolassari annis ab hinc facti tui) &c. Iste est annus quintus (inchoatus) transmigrations regis Ioakim. Quæ ratio non exiguam continet amphibologiam, & tantum oculos Chronologicos tribuit Nabopolassari.

Alia supputatio.

9. Villalpandus non nisi vnde viginti annos largitur Nabopolassari, idemque Cornelius, idque addit ex Iosepho, lib. 1. contra Appionem, succedit filius Nabuchodonosor, qui regnare cepit anno quarto Ioakim regnauit annu vndecim, à quibus demò annos quatuor, quibus anno Ioakim regnauerat cum patre eius Nabopolassar, remanent anni Ioakim septem: quos annos quinque Sedecia, habebis annos triginta, quos quatuor. Confirmatur quod Ezechiel hæc in Chaldaea scripserit, ac proinde eam temporum nem apponere debuerit, quæ Chaldaeis esset nota, qualis erat Nabopolassari æra.

Refutatur

10. Huic computationi iure potest opponi, quod apud Iosephum contra Appionem non 19. sed 29. anni Nabopolassaris imperio à Iosepho autem Iosephus lib. 10. Antiq. & Eusebius de præparatione Euangelij & viginti consignent, nec pauciores in Canone Mathematico Prescribentur. At esto, regnauerit Nabopolassar annos 19. his adijce Ioakim, & quinque Sedecia; exurget annus 31. Cum autem Ezechiel transmigrations currentem hic ponat: non est cur eum, de anno trigesimo Nabopolassaris completo interpreteris. Ad hæc aliqui iacent de anno Ioakim 4. quibus, inquit, ante Nabuchodonosorem regnauit. Verùm ista computatio congruit cum rationibus eorum, quibus asserunt annum primum Nabuchodonosori inchoatum fuisse anno tertio Ioakim. Si hoc posterius verum de annis Ioakim non vltra triennium tollere oporteret: & sic Ioakim qui cum 19. Nabopolassaris & 5. Sedecia conficerent annum 31. Nabopolassar computandum. Denique Cornelius à Lapide in Harmonia Chronologica Prophetarum §. Anno m. 3351. initium Prophetia Ezechielis ante Christum 598. constituit: Danielis 1. ita digerit annos Nabuchodonosori ratiocinia, quibus ipse tempora dispensat, non patiantur, vt prima Ezechielis in annum 30. Nabopolassar conferatur.

Obiect. Respon.

11. At Ezechiel, inquit, vt debuit æra aliqua Chaldaicæ cognoscere, equidem nec aio, nec nego. Si tamen debuit, id abunde præstitit, cum

quintam transportationis Iechoniae suis vaticinijs prefixit : hic enim annus Chaldaeis Victoribus ignotus esse non potuit. Sexcentas autem rationes habere potuit S. Vates, cur annum istum *tricesimum*, ab aliqua epocha Gentilibus ignota, propter Hebraeos accerseret.

12. Quidam Hebraeorum putarunt hunc annum esse *tricesimum* à Iubilaeo, quod proximè antecesserat. Ita Rabbi Ioseph, Kim-hi, & filius eius David, & Rabbi Salomon, vt referunt, iureque merito verum esse negant passim sacri interpretes, cum Chronologis Christianis. Era mundi Iudaica, erronea est, vt alibi monui: vnde fit vt anni Iubilaeorum ex ea collecti, ad annos regum ritè applicari non possint.

13. S. Hieronymus diuersis in locis, diuersas sententias proponit. Initio huius capituli, *tricesimus annus*, ait, non vt plerique existimant, aetatis Prophetae dicitur, sed à duodeuicesimo anno Iosia regis Iuda, quando incensus est Liber Deuteronomij in templo Dei, vsque ad quintum captiuitatis annum Iochin argumentum Iechoniae. Quae verba in glossam ordinariam huius capituli transscripta sunt. At verò praefatione in Ezechielem quae ad finem Bibliorum vulgatae editionis habetur, ex tomo 3. S. Hieronymi ep. 119. sic legimus: Ezechiel propheta cum Iochin rege Iuda captiuus ductus est in Babylonem &c. *tricesimo* aetatis suae, & captiuitatis quinto, exorsus est ad captiuos loqui.

14. Origenes hom. 1. in Ezechielem: *secus*, inquit, *fluum Chobar*, Ezechiel quò 30. esset annorum, apertus vidit caelos. Eadem est interpretatio S. Gregorij homil. 2. quibus assentiuntur Hugo, Lyranus, Historia Scholast. Dionysius, Sanctius in hunc textum, Torriellus ad annum m 3 440. numer. 2. Salianus ad ann. 3 441. Cornelius in Harm. Chron. Ezechiel, ait, *Sacerdos Iudaus in Babylone anno 30. aetatis suae, videt in nube ac igne similitudinem quatuor animalium*. Idem habet Isidorus in libro proœm. vbi tamen vitiosè 35. ponuntur pro 30. nempe annus 5. transmigrations, cum 30. qui praecesserant, adiunctus est. Hæc sententia probabilis est, nec defunt coniecturæ, cur Propheta hoc loco, aetatis suae meminisse potuerit, nimirum ad auctoritatem sibi conciliandam, vt Iudæi intelligerent, Ezechielem iam tunc ad eos annos peruenisse, quibus sacerdotes in tabernaculo ministrare, & munia Prophetatum obire poterant. Tum quia haec ratione Ieremiam imitabatur, qui se in aetate tenera vaticinari cœpisse insinuauit. Quod & Daniel fecit, quando scripsit se Susannam imminenti mortis periculo eripuisse, vt patet ex illo Dan. 13. v. 45. *Cumque duceretur ad mortem, visitauit Dominus spiritum sanctum pueri iunioris, cuius nomen Daniel*. Simili modo S. Lucas aetate Christi Domini notauit tempus, quo Prophetae & Doctoris munus obire cœpit, vt notat Salianus num. 3. Addit Sanctius Prophetam, ex modestia fortè & humilitate suorum vaticiniorum primordia, anno aetatis

Quaest. Chron. P. 3.

P

suæ

ipi

logia
iminenti

Sed forte
30. aetatis
Prophetae.

sua trigesimo consignasse, ut à se laudem illam remoueret, que nonnulli adulti prophetiæ dono celebres esse cœperunt, ut iam de Daniele, & dicitur.

Cassigatur Iosephus.

15. Neque audiendus est Iosephus, dum lib. 10. Antiq. cap. 8. in Iosephum ad huc puerum cum Iechonia Babylonem abductum, ut notandum est: nullum enim indicium habemus, quo illum tunc ætatis esse fuisse putemus. Imò Sanctius asserit, ea quæ de Ezechiele, primo exilii uirginitatis tempore dicuntur, aliquid insinuare supra ætatem puerilem. Iosephus non malè negat, Ezechielem cum abduceretur, puerum vocasse, nisi more Scripturæ, quo illi etiam qui sunt 25. annorum, pueri quædam dicuntur.

S. Vates hinc potuit uisum suum uenturisse.

16. Nec est, quod dicas, insolitum esse, ut Prophetæ notent, quæ fuerint, quando primùm prophetiæ spiritum acceperunt. Fateor enim esse ordinarium: iustæ tamen aliquando suberant causæ, cui id vel in corpore vel in particulari facerent. Enim uerò, qui anno 30. Nabopolassar, babilonij tempus consignatum esse uolunt, ad extraordinarium modum necesse est, & dicant, mortuo iam ab aliquot annis Nabopolassare, & Propheta præter morem usurari.

Fortè hic annus fuit 30. à 18. anno Iosæ.

17. Probabile etiam existimo, hunc annum 20. numerari, ab octavo mo regni Iosæ, cum neque auctores, neque uerisimiles coniecturæ habentur id insinuetur. Hoc enim aliquando placuit S. Hieronymo l. c. dicitur, abet Chaldaeus Paraphrastes, & probabile iudicat Sallianus, num. 6. Iosephus Chronographiam arbitrantur Theodoretus, & Maldonatus: quorum iudicio, argumentum, quo id stabilire conantur, infirmum à plerisque censetur. Huc etiam propendet Mariana, neque meo ratio eorum dicitur. Nam in tabulis annorum expansionum anno ante aram Christi 626. anno Iosæ aperio, anno deinde ante eandem aram 597. annum quintum migrationis ineuntem signo. Iosæ regnauit annos 31. de his tolle 17. quæ decimum octauum præcesserant, remanebunt 14. His adiunge annos quos Scriptura Ioakimo tribuit, & ut Chronologicos uique ad S. Hieronymum, Hilariion, Beda, Fasti Siculi, Nicephorus, Ado, Marianus, Vincentius, Honorius, August. Gordonus, Tertullianus, Cornelius. Rursus appone quintum migrationis & ex hoc uerum sententia, annum trigessimum colliges, ab illo celeberrimo Iosæ usque ad primam uisionem Ezechieli oblatam: quod ipsum hic annus Hugo Cardinalis, Nec deerant tituli, quorum gratia S. Vates ad hunc 18. respiceret. Tunc inuentus est Liber Deuteronomij, eiusque lectio clara subito religionis & morum instauratio secuta est. Tunc appa-

Prærog. 18. annis 18. Iosæ.

18.
H. Philippi

Chrono
logia Testa

A 11
170

mo Pascha celebratum. Non fuit simile in Israel à diebus Samuelis Propheta: sed nec quisquam de cunctis regibus Israel. fecit Phasē sicut Iosias. 2. Paralip. 35. v. 18. Octavo decimo anno regni Iosia hoc Phasē celebratum est. vers. 19. Tunc denique Deus per Holdam prophetidem Iudæis futuram sub Nabuchodonosore calamitatem denunciavit. Ecce adducam mala super locum istum. & super habitatores eius, omnia verba legis, quæ legi rex Iuda. 4. Reg. 22. v. 16. quod scilicet. fierent in stuporem & maledictum. v. 19.

18. Hinc colligo 1. non esse hic ad annos Astyagis recurrendum, tum quia non defunt aliæ expositiones magis idoneæ, tum quia nec temporum rationes id pariuntur, tum denique quia nihil occurrit, quod suadeat Ezechielem, natione Hebræum, Babylone agentem, regis Medorum annos, nullo appposito talis supputationis indicio, numerare voluisse.

Non fuit
30. Astyagis.

19. Colligo 2. illius opinionem vix mereri fidem, qui huic loco hanc notam apponit: Ego potius dicerem intelligi à capto Iechonia, cum quo Ezechiel abductus, sensumque esse, vsque ad illum annum habuisse se visiones, quarum primam re-
capit, ceteras postea. Quæ verò fuerit visio anni 30. in quarto mense, non dicit hic. Tantum ait, se habuisse visionem, deinde transit ad annum quintum capti Iochin, diciturque cap. 3. de sexto & de alijs deinceps. Vide cap. 40. Hæc enim opinio, neque Scriptorum suffragijs, neque argumentorum fundamentis nititur. Quin imò sicut Ieremias cap. 25. annum quartum Iochin cum primo Nabuchodonosoris, ita Ezechiel hic annum istum 30. cum quinto transmigrationis componit. Vtrobique similis est phrasîs, & pari modo plerique interpretes utrumque locum exponunt. Cap. 40. nihil admodum reperies, quo communis auctorum hunc annum 30. ad præterita tempora applicantium interpretatio labefcatur.

Neque 30.
à capto
Iochino.

20. Colligo 3. Cæteris præponendas videri eorum explicationes, qui Ezechielem hic, vel de sua ætate, vel de Epochâ ad annum decimum octauum Iosia apposita locutum autumant. Cum autem hæc duæ supputationes pari curâ, ab eadem origine, ad idem annorum spatium ferantur, nihil ob stare video, quo minus Propheta, & ad suam ætatem, & ad anni 18. Iosia celebritatem, duplici sensu literalî respexisse censetur.

Opinio
auctoribus

EZECH. I. v. 1.

In quarto, subaudi mense, vt exprimunt Septuaginta, & passim interpretes notent. Quartus hic mensis à Nisan cõputatur, eumq; Iudæi Tamutz vocant, ita Chaldæus, Pradus, Sanctius, Cornelius, Mariana, Menoch. nec memini S. Hieron. secus censuisse, quicquid nõnulli è Neotericis hic asserant. Notat quidem in huius capituli commentario, Christum ad baptisma venisse, mense apud Orientales quarto, qui annum ab initio Octobris illa ætate auspicabantur: at

Mense
Tamutz.

opi
logia
menti

12.
H. Philij

Chrono
logia Testa

A 11
17

verò infrà cap. 29. mensẽ decimũ à Nisan enumerat, nec alimẽde hũ-
tum deduxisse videtur.

Capellus
& Calui-
sius exa-
minantur

In quinta mensis, nempe quarti ex vnanimi interpretum consensu
& Caluisius hæc ad annum 596. ante Christi æram reducit, cyclo
næ 14. Diem istum quintum, quarti mensis Caluisius scribit fuisse
lij fer. 5. Capellus verò coniungit cum 22. Iulij, fer. 2. Erat alio
lit. Dom. E. litera æquationis Epactarum H. Epacta 28. quæ
Tamutz, non procul à 28. Iunij abesse patitur, atque ita commo-
mensis Tamutz in 3. Iulij, fer. 5. potuit incidere. Tantum addit
annum quintum transmigrationse exeuntem. Characteres Capellus
æram Christi 396. non conueniunt: quia tunc dies 22. Iulij in festo
incurrebat, eratque circiter 23. apud Hebræos mensis quarti. An-
quenti cyclo Solis 3. Lunæ 15. dies quinta quarti mensis ad 22. Inci-
cedebat. Quod tamen Capelli rationes non approbat: siquidem
nus 31. Nabopolassari iam suebat, si, quod asserit Capellus anno
Nabopolassar. erat 127. Nabonassar, anno ante æram Christi 601.
Sic enim anno ante Christ. 595. die 22. Iunij currebat annus Nabon-
& Nabopolassari 31. idque à 19. Ianuarij, ex supputatione Ptole-
natur Capellus annum 30. Nabopolassari cum quinto transmigrati-
mussim coniungere: quod tamen non efficit. Nam anno m. 399. an-
601. Sedecia coronam imponit à mense Tisri vel à Nisan sequenti
enthronismi auspiciatus: paulo post verò scribit: Sedecia autem
modò ab huius anni, modò à sequenti anni Nisan, modò ab intermedio
ddò bicipitem, modò tricipitem hanc æram constituit, & hanc
nem valde dubiam esse ostendit. Ego prophetiarum Ezechielis
refero ad initium anni quinti transmigrationse ipsius ciuitates à Nisan
putati; diem quintam Tamutz, non procul à 14. Iunij remotam,
vulgarem Christi epocham 597. stylo Iuliano cyclo Lunæ 9. Solis

Quando
Ezechielis
i. viso
oblata

Resp.

Dices, Ex eorum opinione qui anno ante Christi æram 601. an-
buchodonosoris octauo, Iechoniam migrasse putant, colligitur
Christum 597. die 3. quarti mensis annum quartum transmigrati-
se exactum: ergo anno ante Chr. 596. Ezechielis primã visionem
tam. Responderi potest: si transmigrationse æram, à die transmigrati-
niæ mathematicè ducamus, id verum videri: At vero Ezechielis
vsuali vtitur, in quem annus iste quintus incurrit, à Nisan populi
ptus, sicut Moyses annos egressione ex Aegypto ab eodem mense
Exod. 40. v. 16. vt ibid. diximus. Aliàs inter primam Ezech. visionem
cap. 8. describitur, haud facillè esset 430. dies reperire, quibus Prophe-

sinistro, tum dextro lateri incubuit. Ieremias autem cap. 52. & auctor lib. 4. Regum cap. 25. annos non transmirationis, sed regni Sedeciae numerat, accuratè a die ephroni miserat enim Ieremias Ierosolymis. Quod maximè conuenit eorum sententiae. qui annos vndecim transmirationis Chronologicos, Vrbis excidio praeponunt. quos auctores partim alibi recensui, partim cap. 40. huius libri recensibo.

EZECHIEL. IV. v. 4. 5. 6.

Vers. 4. Et tu dormies super latus tuum sinistrum. Eadem in Hebraeis est lectio: translatio verò septuaginta, Sixti addit; centum quinquaginta dies, prout etiam legit Theodoretus: sed alia exemplaria Graeca, cum Latina & Hebraea editione congruunt.

Varia lectio.

Vers. 5. Ego autem dedi tibi annos iniquitatis eorum, numero dierum trecentos & nonaginta dies. Consonat Hebraea lectio, & Graeca in plerisque codicibus: Septuaginta verò, tantum centum & nonaginta dies offerunt, quos Theodoretus, & Polychronius acceptant.

Varia lectio.

Vers. 6. Assumes iniquitatem domus Iudae, quadraginta diebus. Ita constanter Latini, Hebraei, Graeci codices. In praecedentibus Latina Sixti editio retinenda est, vti olim differre censuit S. Hieronymus, satis miror, inquiens, cur vulgata exemplaria (subaudi non correctae) centum nonaginta annos habeant, & in quibusdam scriptum sit, centum quinquaginta, cum perspicue & Hebraicum, & Aquila, Symmachusque & Theodosio trecentos nonaginta annos teneant. Idem sentit Origenes, qui consideratis ceteris editionibus, ait se 390. dies inuenisse, vt ex Codice Vaticano refert Willalpandus. Consentiant alij interpretes, vt superfluum videatur, in confirmationem huius lectionis plura congerere. Vnde verò hi 390. anni, & rursus alij quadraginta computandi sint; operosius inquirendum est.

Editio vulgata retinenda.

QVÆSTIO II.

Quid hac de re scripserit S. Hieronymus.

Annos 390. Israelis ab eo tempore ducit, quo Theglathphalasar rex Assur magnam in tribuum partem vastauit, sub rege Israel Phacee, qui regnavit annos 20. Huius successori Osee dat annos 9, vsque ad eversionem Samariae tum Ezechiae deputat annos 24. Manassae 55. Amon 2. Josiae 32. Ioakimo 11. Sedeciae 11. & sic concludit: fuit itaque à prima captivitate Israel, quae facta est sub rege Phacee, vsque ad vndecimum annum Sedeciae, quo templum desolatum est, annorum sexaginta quatuor: à secunda quando captus est Osee, & omnis subuersa Samaria

Insignis supputatio S. Hieronymi.

opi
logia
menti

anni centū triginta quinque. Fuerunt defolationis templi anni septuaginta, in captiuitate faciunt annos ducentos triginta quatuor. in secundo enim templum extructum est &c. Inde numerat annos reliquos Darij Hytaspis 20. Artabani menses septem, Longimani annos 40. Xerxis II. Sogdiani menses 7. Darij Nothi annos 19. Mnemonis 40. Fuit quoque anno Darij, vsque ad extremum annum Assueri, anni centum quinquaginta menses quatuor, qui additi superioribus annis 234. faciunt annos 389, et tuor.

Duplex sensus huius loci.

2. Aduertendum iniquitates Hebræorum referri posse ad rem, vel illi peccauerant, vel quo propter sua peccata grauibz incommodis sunt: & hoc secundo modo locum istum interpretatur S. Hieronymus. Israelitæ ab initio regni Phacee, vsque ad annum quadragessimū Mnemonis iniquitates suas portauerint, hoc est, pœnas suis peccatis exsoluerint. Ab exordio Phacee, vsque ad Samariæ euersionem nos 29. nimirum Phacee 20. & Osee 9. Quæ computatio alibi referunt regi Osee anni in totum 18. attributi, idque propter annos regni anno vigesimo regni Ioatham, qui erat quartus Achab, Phacee peccatum inuasiit Oseas: inde vsque ad initium Ezechias, sunt anni circiter 38. si addatur annus sextus Ezechias, quo Samaria est euerfa, colliguntur Phacee, vsque ad captam ab Assyrio Samariam anni circiter 38. At in vitio caret computus iste à S. Hieronymo repræsentatus.

Osee debetur anni 18.

A fine regni Israel ad finem regni Iuda sunt Anni 135.

3. Adhæc dum ab anno 6 Ezechias inclusio vsque ad annum Seleuter inclusu n supputat annos 135. Iosias 32. attribuit: Scriptura vero sic vnicus hac de summa tollendus est. Si verò annus ciuilibz quo euerfa Samaria, & alius quo excisa Ierosolyma inclusiue computentur, hoc temporis interuallo reperientur: sed S. Hieronymus annum euerfationis Ierosolymitanæ excludit, ac proin, hic redundat annus ille trigessimū quem Iosias tribuit, cum non nisi 31. annos regnauerit.

Explicatur ratio nes S. Hieronymi.

4. A casu templi, vsque ad annum secundum Darij Hytaspis bene meo iudicio spatium 70. annorum intercipit. Quod etiam ad finem Assueri, siue Artaxerxis Mnemonis annos 155. & quatuorcentis annis, rationi consentaneum, quoad annorum numerum arbitror. Etenim secundus Darij Hytaspis in 520. ante Christi æram incidit, ut ferebatuani est. Artaxerxes Longimanus anno septimo belli Peloponnesiaci excessit è viuis, nempe anno ante Chr. 425. exeunte, vel 424. mensis successit Xerxes secundus, duobus mensibus, Xerxi Sogdianus mensibus, ita vt Darij Nothus imperium adeptus fuerit, anno ante Christi labente, quod annos 19. tenuit, His adde annos 40. Assueri Mnemonis

P.
H. Philéj

Chrono
logia Testa

A 11
17

procedes ad annum circiter 365. ante Christum, cui si annos illos 155. appo-
neris, haud difficile pertinges ad annum illum 520. ante Chr. Darij Hytaspis
secundum.

5. Aliam supputationem his verbis idem S. Doctor proponit. *Qui autem*
voluerit supputare à prima captiuitate, quæ facta est sub Manahem filio Gadi
regis Israel, qui regnavit in Samaria annis decem, quando venit Phul rex Af-
siorum in terram Israel, & mille talenta accepit argenti, & post eum alios
duos annos Phaceia, quos regnavit in Israel, inueniet vicefimo octauo anno
regis Assueri, compleri 390. annos, quando Esther fertur historia. Quod &
credibile est: neque enim finito Imperio Assueri, sed adhuc regnante eo, Israel
iugum grauissimæ seruitutis abiecit. Hæc ibi.

6. At neque ista computatio difficultatem exhaurit: tum quia sicut in præ-
cedenti, ita & in hac interpretatione, nouennium Osee negligitur. Tum
quia Estheris tempore Iudæi, imminenti lanienæ excepti sunt, non quadra-
gesimo, non vigesimo octauo Assueri anno, sed duodecimo, vel desinente,
vel absoluto. *Mense primo, (cuius vocabulum est Nisan) anno duodecimo Assueri, missa est*
littera in Susan, qua Hebraice dicitur Phur, quo die, & quo mense, gens Iudeorū deberet inter-
ire, & vixi mensis duodecimus qui vocatur Adar. Esther 3. vers. 7. Eodem anno, men-
sa regio regis edictis cautum est, ne Iudæorum interitio ante decreta man-
daretur executioni, accitisque scribis & librarijs regis (erat autem tempus tertij mensis
quæ appellatur Siban) vigesima & tertia die illius, scriptæ sunt epistolæ, vt Mardocheus vo-
luerat. Esther 8. vers. 9. Et constituta est per omnes prouincias vna vltionis dies, id est, ter-
tia decima mensis duodecimi Adar, versu 12. Nec dubium est, quin tunc Iudæi suos
liberos vici fuerint, vt ibidem fide indubitata narratur, cap. 9. Præterea multi
auctores Assuerum Estheris maritum negant fuisse Artaxerxem Mnemoneum;
vt antiqui apud Eusebium in Chronico, Iosephus, Zonaras, Suidas, Ruper-
tus, Sabellicus, Canus, Feuardentius, Bellarminus, Serarius, Ioannes Benedi-
ctus, Salianus, Petauinus, Menochius, vt latè disputauit in lib. Esther, q. vnicâ.
Neque etiam absolutè S. Hieronymus Estheris historiam ad Mnemorem re-
uocat, sed tantum ait: quando Esther fertur historia. Addit Cornelius à Phul, vs-
que ad annum 28. Mnemonis, tantum fluxisse annos 383. quot ego ab initio
Phaceæ computo, at verò à principio Manahem, vsque ad annum istum 28.
Mnemonis, 395. numero. Monent etiam nonnulli, sub Assuero Estheris
nam Israelitarum captiuitatem solutam fuisse: sed tantum Hebræos, à
rege quam eis machinabatur Aman, liberatos. Ita Villalpandus, Corne-
lius, &c.

7. Annos potro quadraginta, quibus Propheta iubetur, *assumere iniquitatem*
gentis Iudæ, quadraginta diebus, S. Hieronymus ait, facile supputari à transmigra-
uone

*Alia sup-
putatio S.
Hierony-
mi.*

*Declaro-
tur.*

*Mnemon
Estheris
maritus
non fuit.*

pi
logia
menti

P.
H. Philo

Chrono
logia Testa

A 11
17

Nexus hi
storia sa-
era cum
profana.

Explica-
tur.

tione Iechoniae, vsque ad initium Cyti. A primo, inquit, anno Iechoniae magna pars Ierusalem translata est in Babylonem, vsque ad primum Cytum regnum, qui desolationis templi erat tricesimus, supputantur anni 40. sed quia laxata est captivitas & libertas populo reddita. Opinor equidem anno templi euerfione necdum exacto, iniisse annum 1. Olympiadis 55. annuum auctorum sententia Cyrus apud Perfas terum potui cepit. Ex rationes approbo, qui adhibito accuratiore caleulo, hoc ad illud acciunt, cum iam vt arbitror, annus a casu templi 1. praecipitaret. Subi tam captiuitatem & libertatem populo redditam Christianis ac liberitatum est. Verum id non ante 21. annum, ex quo Cyrus in Perside occupatum adeptus contigisse suo loco, & argumentis, & bonorum testimonij confirmari. Quo fit, vt his assentiri non possim, quibus quibus Ezechiel dextro lateri dies 40. incubuit, a transmigratione accersunt: siquidem exinde anno quadragesimo, neq; soluta captiuitatis iugum seruitutis ab Hebraeorum cervicibus depulsum est, vt late putauit.

De fine
mundi fig-
mentum.

8. Refert & aliam opinionem S. Hieronymus hisce verbis: Quos annos Israelis, & 40. Iuda iungentes, faciunt annos 430. Et volumus est compari- te Saluatoris, vsque ad consummationem mundi. Quod figmentum reuerentium experientia perspicue refutat: constat enim annos iam 1600. plus a Christi baptismate transactos, pristino mundi cursu, etiam ante- rante.

9. Alij vero inquit idem auctor, & maxime Iudei a secundo Iudaeani, quando Ierusalem a Romanis capta templum subuertitum est, volunt, in tribulatione & angustia, & captiuitatis in quo populus Iudaeanus nos 430. & sic redire populum ad pristinum statum, vt quomodo in quadringentis triginta annis fuerunt in Aegypto, sic & in eodem tempore extrema captiuitas, scriptumque esse in Exodo: *Habitatis autem populus Israel, quam habitauerunt in terra Aegypti, anni quadringenti triginta.* S. Hieronymus hanc opinionem ex euentu refutare non potuit, vt bene Pradus ad hanc suam aetate, hi anni necdum essent impleti. At vero posteriora facta post- tatis eam redarguunt: Vrbis enim a Tito euerfa est, anno ante Christi annum tolle de 1634. & deprehendes annos plures 1600. ab excidio praeterlptos, Iudaeis necdum in libertatem restituta docent Pradus. Cornelius.

(*)

Quid Theodoretus, quid Polychronius hac de re tradiderit.

Theodoretus in huius capituli expositione, regno Israelis non 390. sed 150. annos duntaxat tribuendos putat, quasi Propheta indicaret tempus, post quod Ierusalem rursus aedificata, muroque cinctæ est, aliæ autem Urbes, & Israel & Iuda receptis incolis restauratæ. Hoc autem, inquit, factum est, anno 20. Artaxerxis filij Xerxis. Et paulo post: Quod si quis etiam annorum numerum veteracurate perdiscere, principium numeri capiat annum quintum captiuitatis Iechoniar: ab illo enim quadraginta numerauimus. Comperies enim quadraginta vsque ad annum primum Cyri Persæ, indereliquos Cyri 29. tum Cambyses 7. deinde Darij Hystaspis 35. præterea Xerxis 20. & Artaxerxis vnde viginti. Anno enim vigesimo, Urbis muros præcepit aedificari. Deinde occurrit obsecutioni, qua quis dicere posset, non Israelitas, sed Iudæos Urbem Ierosolymorum instaurasse: ait enim post reditum inter Iudam & Israel, diuisionem quæ antea fuerat non remansisse, sed concordēs & vnanimes omnes qui redierant Ierusalem pariter incoluisse.

Supputatio Theodoret.

1. Quadraginta igitur annos, qui Iudæ attribuantur supputat ab anno quinti transmigrationis Iechoniar, vsque ad redditam Iudæis anno primo Cyri libertatem, ratus Ezechielem anno trigesimo captiuitatis Babylonicæ, suam Prophetiam exorsum: inde vsque ad initium Cyri annos 40. colligit, idque ex eo confirmat, quod Iechonias dicatur anno vno Euilmerodachi è carcere eductus. Balsasarem ait tres annos deinceps regnasse, eique successisse Darij Medum, cuius anno primo Daniel intellexit annos 70. desolationis Ierosolymitanæ completi. Maldonatus de annis 40. Iudæ, Theodoro suffragatur.

Explicatur.

3. Verum ex notis in 5. vers. huius cap. patet, numerandos esse annos 390. ubi Theodoretus non nisi 150. putat, ac proinde totam illius supputationem corrumpere. Deinde ab anno quinto transmigrationis Iechoniar, vsque ad solutam Cyri Iudæorum seruitutem plures anni quam 40. decurrerunt, vt ex Beroso, Iosepho, Ptolemæo & sacris interpretibus alibi ostendi. Tertio, assertis libertatem Iudæis Cyrus vix nouennio superstes fuit, tantum abest, vt inde imperarit. Quarto, Cambyſis & Smerdis imperium octo annos tenuit, Darij 20. Xerxis & Artaxerxis circiter 21. Quinto, non est ratio cur tempus illud 150. annorum, quod Theodoretus Israelitis deputat, non potius Iudæis adiudicetur: Iuda enim pars maxima extitit illius captiuitatis, liberationis atque restorationis Ierusalem; vt Villalpandus aduertit. Sexto, nullum suppetit argumentum, quo illos 150. annos, iniquitati Israelis adscriptos, à quinto transmigrationis

Quæst. Chron. P. 3.

9

Iecho-

ipi

logia
menti

P.
H. Philij

Chrono
logia
vet. Testa

A 11
17

Iechoniz auspicemur. Iam enim annis abhinc fere 130. decem tribus debitas suis sceleribus pœnas dabant. *Septimo*, ex hoc Theodoretus nisi quinquennium ab obitu Nabuchodonosoris, vsque ad finem primo Cyri finitam interuenisset, quod nullo modo admittebat, ad meliorem computationem hic auctor suos calculos reuocant, et annos 70. seruitutis sub Cyro solutz, accersit à tẽpore Ioakim filij Joazepe anno quarto regni illius, vt latius retuli 2. Paralip. q. 2. num. 12. Item ex illius posteriore sententia multo plures annos quam 20. effluunt anno quinto transmigratiõis Iechoniz, vsque ad illum quo Cyrus liberis in patriam redeundi cõpiam fecit.

*Polychrono-
mij ratio
misi falsa.*

4. Polychronius, vt obseruant sacri interpretes, pro annis 390. Iſraelis iniquitatibus imponit, eosque ab anno Osee penultimo deducit eum veſtigalem Aſſyrijs factum, & instante anno Sedeciz vnde ceteros arbitratur. Secus autem se res habet. Amoni enim filio Manasse 12. Chronologici, sed biennium solummodo debetur, nec est quicquam suadeat ad annum vnde ceteros Sedeciz instantem, anno 3. iniquitatis esse expletos, de quibus hoc loco Deus ad Prophetam: *ego dedi vobis annos eorum, &c.*

QVÆSTIO IV.

Quid alij plerique hac de re senserint.

*Opinio
quorundã
Rabbino-
rum.*

1. Rabinis David Chimhi, Selowo, & Tahi, quos, inquit Prædicator, multi ex Catholicis interpretibus, nomine iniquitatis intelligunt, eamque in 10. tribubus annos 390. in Iuda 40. perdurasse autumant. Vnde summam 390. annorum colligant, accipiunt in primis, 149. ab anno primis melech, vsque ad vltimum sacerdotij Heli, alios vero 241. ab anno primis qui peccare fecit Iſrael, vsque ad 9. Osee, vltimi regis Iſrael. Annos 241. tribus in Iuda, constant ex 16. primis annis Manasse, biennio Amon, 2. Joakim & Sedeciz.

*Confutatio
1.*

2. Hanc numerandi rationem iure explodunt Villalpandus & Ceteri, quia in primis tempore Iudicum, domus Iuda à cæteris tribubus autumant, ac proinde istius opinionis auctores solis 10. tribubus dololantur, quibus tantis impurant, quasi ille à reliquis abstracta peculiarem populum tenuerit. Deinde licet iniquitas non nisi ad 10. tribus referatur, non est cur ab Abimelech fluxisse censetur, cum multo ante, Hebræi ab aliis falsos Deos coluerint: Id enim perpetrarunt, antequam Deus illos Osee suscitaret, vt videre est Jud. 3. v. 6. & seqq. Et cap. 4. v. 1. Adhuc, vt dicitur, *erat mala in conspectu Domini post mortem Aia. Idem eos post Bala, aut*

*Confutatio
2.*

rem denuo factitasse, & coluisse Baal, disertè legimus cap. 6. v. 1. & 25. Præterea, ab anno primo Abimelech inclusivè, vsque ad primum Davidis exclusivè, annos quidem 149. numero: sed non defunt, qui suas rationes aliter digerant, vt Serarius, Petavius &c. neque toto illo tempore gens Hebræa serviebat idolis, vt docemus 1. Reg. 7. v. 5. & 4.

3. Alteram etiam horum 390. annorum partem, non bene illi à Ieroboam suspicantur: sicut enim Idololatriam, quæ sub ludicibus fuit, ad iniquitatem Israël spectare volunt; ita eam quæ sub Salomone commissa est, ab huius iniquitatis annis excludere non deberent. Denique ab initio Ieroboam, vsque ad Osee primordia annos 240. reperio: at verò vsq; ad annū 9. eiusdem, quo capta est Samaria 258. numerandos puto. Plures de annis, quibus regnum Israël fuit, opinioniones retuli 4. Reg. q. 12. ex quibus innotescit, illud annorum 241. interuallum ab initio Ieroboam, vsque ad finem Osee, à multis non approbati.

Consuetudine 3.

4. Nec solidiores sunt rationes, quas de annis Iuda proponunt. Etenim non erat, cur iniquitate Achazi prætermittā, æram iniquitatis Iudaicæ à Manassæ ordirentur, non erat cur 16. priores annos Manassæ tantum, non plures, non pauciores suis ratiocinijs inuoluerent. De Achaz narrat Scriptura 4. Reg. 16. vers. 3. *Ambulavit in via regum Israel, in super & filium suum consecravit, transferens quoque victimas, & adolebat incensum in excelsis & in collibus, & sub omni ligno frondoso. Regis ad exemplum populus sese componebat. Sed nec ipse Iuda custodiuit mandata Domini Dei sui: verum ambulavit in erroribus Israel, quas operatus fuerat. ibid. vers. 19. Cuius iniquitatis extabant monumenta, sub initium regis Ezechia, quando ipse dissipavit excelsa, & contrivit statuas, & succidit lucos, confregitque serpentem aneum &c. ibid. cap. 18. v. 4.*

Consuetudine 4.

5. Quidam hosce 390. annos Israël à vicefimo quinto Heli, vsque ad ultimum Osee propagant. Quam temporis notationem referunt ac merito repellunt Neoterici, cum nullum illo anno 25. factum in signe reperiatur, quod horum annorum exordium esse potuerit. Bene addit Pradus, nec eos fidem mereri, qui hanc summam ab anno ultimo Heli advocant, indeque annos Lunares 390. vsque ad captam Samariam trahunt: tum quia nulla subest ratio, cur ab eo tempore hosce annos ordiamur, tum quia anni præter Lunares ne quidem ad quinquennium numerari solent, tum quia sicuti ab anno 25. Heli, vsque ad finem regni Israël, non facile reperiuntur anni 390. Solares: ita neque ab ultimo Heli, vsque ad prædicti regni excidium 390. Lunares.

Alia fuerit opinio.

6. Michael Paludanus tract. 3. Chron. cap. 6. hosce annos ab initio regni Paludani Israël, vsque ad finem anni quinti Sedecia regis Iuda extendit: quia inquit, rejicitur,

Suppositio Paludani, rejicitur.

ipi

logia
menti

P.
H. Philippi

Chrono
vet. Testa

A 11
17

per hunc decubitus 390. dierum iubetur Prophetæ portare iniquitates domus
ritas utique non futuras. Vnde concludit probabilem esse suam inceptam
qua censet hos 390. annos, sexcentio ante excidium Ierosolymorum
fuisse. De annis 40. Iudæ nihil mouet, regnum Israel annos 269. ter-
mar, atque à morte Salomonis, vsque ad Sedecie calamitatem annos
censet, plerisque verumque negantibus. Vide 4. Reg. q. 12. & 2. Paralip-
muni etiam Scriptorum sententia hunc Prophetæ decubitus, non
præteritas iniquitates Israelis, sed etiam ex parte futuras extendit, ut
annos, aut saltem vsque ad Urbis euersionem, aut longe vltimis
colligere est, ex opinionibus de horum annorum intervallo recentibus
post recensendis.

*Cōiectura
Pineda
valde de-
bilis.*

7. Pineda lib. 7. de rebus Salomonis cap. 9. hunc 390. cursum ab
simo septimo Salomonis ciet, & vltimo Ioakim sistit. Coniectura
quod Salomon primus auctor idololatriæ fuisse videatur. Verum hanc
Eturam valde debilem, nec admittendam esse bene docet Cornelius
Salomon idola coluerit, eorum tamen cultum edito publico non
constat, quoto regni sui anno in idololatriam incidit. Adde illo
poris ægrè 390. annos repertum iri. Computat ille quidem Salomonem
13. Roboam 17. Abiæ 3. Asæ 41. Iosaphat 25. Ioram 6. Ochozias 1.
Ioas 40. Amasias 28. Ozias 52. Ioatham 16. Achaz 18. Ezechias 26. Man-
Amon 2. Iosias 31. Ioachaz menses tres Ioakim 11. Ioachim menses
procul dubio inquit, sunt anni 390. Imò 391. & 6. menses. At verò Sa-
buit Ioram annos 8. Amasias 29. Achaz 16. Ezechias 29. curab hanc
tione discedit!

*Opinio ali-
quorum.*

8. Sunt nonnulli, in quibus Pradus & Cornelius, qui existimant
Israelis hoc loco non significari decem tribus à Iuda separatas, sed
quam Israelitas, hoc est, tam duas, quam 10. tribus; quia post abdu-
Ezechias, maiori ex parte Israelitas, reliquæ 10. tribuum cum Iudæis
fuerunt; vocari tamen Israel, quia in regno Israel cepit, & perditur
atq; inde ad Iudæam defluxit. Nomine domus Iudæ, accipiunt familiam
quod erat in stirpe Dauidis. Deniq; portare iniquitatē, hoc loco
volunt, quàm ferre supplicium iniquitatis alias admittæ, dare pro
criminis. Dies autem pro anno datus est Ezechieli hanc iniquitatem

*Eorundem
suppositio*

9. Iactis hisce fundamentis, docent annos 390. iniquitatis Israel
pus à diuisa inter Roboam & Ieroboam Monarchia, vsque ad Vrbis
mitanz excidium, anno vndecimo Sedecie transfatum; quod regnum
nos domus Iuda, esse totidem regni Manasse antequam ab Assue
Quam in sententiam, quoad annos Iudæ propendunt Mariana & Sa-

10. Equidem annos illos 390. puto commodè supputari posse, ab eo tempore, quo Ieroboam peccare fecit Israel, vsque ad annum, quo Ierosolymam expugnauit Nabuchodonosor, & Sedeciam excæcauit. Tamen si enim regnum Israel anno mundi 3060. ante Christi æram 981. ortum autumo; excisam verò Ierusalèm anno mundi 3451. ante Chr. 590. haud grauatè nihilominus concessero meas rationes vno fortassis anno abundare, vel potius hoc oraculum de annis integris tantum, non de anni primi & vltimi fractionibus intelligendum, vel certe cum Saliano dicam Ieroboam vitulos atque adeo idololatriam edito publico statuisse, non illo anno Iuliano, quo regnare cœpit, sed sequenti, nempe sub finem anni primi sui principatus, aut initium secundi. Sic mei calculi nec latum quidem vnguem, à spatio 390. annorum dissidebunt.

*Opinio
authoris
de an 390*

11. Ad hanc libellam suas rationes non instituunt Torniellias, dum anno m. 3060. apostasiam Ieroboami inscribit, Urbis excidium ann. 3447. Salianus, qui anno vno tardius vitulos à Ieroboamo confatos & dedicatos sentit, anno ante æram Christi 993. templum exustum illo anno mundi 3447. ante Chr. 607. Petauius qui anno periodi Iulianæ 3739. ante Chr. 975. Ieroboami enthronismum, & publicum à vera religione diuortium: anno verò periodi 4115. ante Chr. 789. Urbis euerfionem notat. Vnde apparet, eos paucioribus annis, quam 390. interuallum ab initio Ieroboami vsque ad Sedecia: casum definire.

*Contra
nonnullos.*

12. Porro causant, cur iniquitas domus Iudæ ad Manassen referri possit Pradus & alij, qui sunt eiusdem opinionis afferunt, quod Scriptura, propter immunitatem eius crimina, populum extrema calamitate oppressum tradat. Non est enim furor Domini ab ira furoris sui magni, quo iratus est furor eius contra Iudam, propter irritationes, quibus prouocauerat eum Manasses. Dixit itaque Dominus: etiam Iudam auferam à facie mea, sicut abstuli Israel, &c. 4. Reg. 23. v. 26. Et cap. 24. v. 3. factum autem est hoc per verbum Domini contra Iudam, vt auferret eum coram se, propter peccata Manasse, vniuersa quæ fecit. Similia legimus ibidem cap. 21. ver. 11. Ieremix 15. v. 4. Subinde tamen Deus etiam ad alia peccata respexit, cum pœnas à populo exigeret, vt insinuat 4. Reg. 15. v. 14. Eruntque in vastitatem & in rapinam cunctis aduersarijs suis, eo quod fecerint malum coram me, & perseverauerint irritantes me, ex die, qua egressi sunt patres eorum ex Aegypto, vsque in hanc diem. Causa tamen princeps iustitiæ eorum fuisse videntur facinora sub Manasse patrata.

*Cur anni
40. ad
Manassen
referatur.*

13. Dices primò. Apud Hebræos in Seder Olam Manassen captum legimus anno regni sui vigesimo secundo: non debent igitur illius iniquitates ad annos 40. porrigi. Respondet Pradus in hoc cap. sub finem partis secundæ, firmiter eam esse rationem, qua sententiam suam comprobat, illorum traditionibus rancidis & fabulosis. Enimvero plures sunt, qui hanc traditionem Hebraicam reiiciant

*Obijciunt
Hebræi
quod mul-
ti respiciunt.*

93 quidem

ipi
logia
menti

19.
H. Philip

Chrono
logia Testa

A 11
17

quidem: ex alio tamen capite, horum doctrina non sinit illos 40. annos
cata Manassæ applicari. Nam Torniellus Manassæm abductum a
gni sui 15. Petavius 9. Sallianus 7. ac proinde ex eorum sententia, longi-
num sui principatus 40. rex impius à peccando destitit. Deinde Salma-
rius, Bellarminus, Serarius, Gretserus, Gordonus & alij, quosq. Iu-
ditha retuli, historiam Iudithæ Manassæ temporibus accidisse cen-
rò suam opinionem tueri possent, si Manassæ flagitijs annos 40. Iu-
ditha enim vixit annos 105. & post occisum ab ea Holofernem, in quo
non fuit, qui perturbaret Israel. Iudith 16. vers. 30. Atqui Manassæ non
turbatione Israelis capi & Babylonem abduci potuit. Itaque ante Ho-
lofernitum iam captus fuerat Manassæ, si eo tempore Holofernes
irrupit. Ab anno 40. Manassæ, sequuntur anni eisdem 15. Amoeni
niuersè 48. vsque ad mortem Iosif, quando Nechao rex Egypti
bræis plagam infixit. Non vixit autem Iuditha vsque ad obitum
sub Manasse sustulit Holofernem: etenim non fuit, qui perturbaret
ten eius, annis multis. Pro hisce multis annis, licebit vt minimum 100.
mere, qui adiuncti ad 105. vitæ Iudith, conficiunt annos prope 177.
he 48. qui à capto Manassæ, vt illi volunt, vsque ad Iosif excessum
remanebunt anni 69. quos habuerit Iuditha, quando peremit Ho-
lofernem. Verisimilius est autem eam tunc fuisse iuniorem: erat enim elegantior
Iudith 8. v. 7. quod de naturali specie intelligendum videtur, cui Deo
liquid splendoris addit, vt rextus Latinus monet, cap. 10. v. 4. vbi
ius additionis non meminit. Itaque difficile est, annos 40. iniquitatis
nassæ tribuere, si eius tempore Iuditha floruit. Ego hanc Herodotam
fis imperantibus postea claruisse puto.

*Virum
anni 40.
sint diuer-
si à 30?
Quidam
negant.*

14. Dices secundo: Quadraginta dies, quibus Prophecia iniuriam
mus Iuda portabat, ab illis 390. diebus, qui respōdebant iniquitati
separauit, dicens: Et cum compleueris hæc, dormies super latu tuum decem
&c. v. 6 Ergo anni iniquitatis Iuda ab annis Israel distincti fuerunt. Ha-
quelam non admittit Prædus: respondemus, inquit, annos 40. iniuriam
fis seorsum ab annis Israel computari, & puniri non quod alij fuerint ab anno
tionis Israelis; sed quoniam malitia fuerint insigniores, & vni a occasio
tentie lata contra ciuitatem. Quæ responso, non est omnino ab Iosepho
iam S. Hieronymus, Theodoretus, Hugo, Lyranus, Maldonatus, &
Cornelius & alij plerique annos 40. Iudæ intra spatium 390. annorum
includunt.

*Sanctij
calculatio.*

15. Sanctius istos 390. annos ab initio Ieroboami, vsque ad annum
tum vel quintum Sedeciæ supputat, collectis in eam summam annis

ram regum Iuda, prout eos sacræ literæ expresserunt, ita ut usque ad istorum annorum finem duraverit iniquitas Israelitarum, qui Ierololymæ, & in omnibus Iudæorum finibus morabantur: annos verò 40. domus Iuda constat ex annis Manassæ, non omnibus, quibus regnavit, sed tantum 23. Amos 2. Ioa- kim 11. & Sedeciz 4. Addit annos primos Manassæ ad hanc iniquitatem non spectare; quasi non ineunte regno, sed iam longissimè progresso, populus ad eam nequitiam perueniret, quam Deus isto publico supplicio damnavit. Fere- tur autem ex sua calculatiõne, non nisi 187. annos provenire, & causam affert: quia viri, inquit, huius consuetudinis (qua scilicet annorum fractiones quan- doque solent omitti) non ignati, in magna aliqua annorum summa, qualis hæc est, de quo tribus aut quatuor annis non laborant, quia sciunt plures ex mensi- bus ad annua spatia adiectis posse constari, & eosdem existimari pauciores, quia mensis iidem ab alijs detrahuntur.

16. Verum enim vero, hæc de annis 390. supputatio à communi auctorum placito discrepat, qui tempus ab exortu regni Israel usque ad annum 4. Sedecie clapsim paucioribus annis metiuntur, Maldonatus, Tornielius, Pradus, Cor- nelius, Salianus, Petanius, & his alij antiquiores, S. Hieron. Iulianus Toler. Fa- bi Sicuti, Nicephor. Const. Beda, Hugo, Lyran. ut suis locis indicavi. Deinde Is- raelitarum & Iudæi nihilo meliores prioribus annis Manassæ (nisi fortè per paucis) videntur fuisse, quam posterioribus. Nam Manasses ante ultimos regni sui an- nis poenitentiam egit, ac idcirco par est credere, eum minus sceleratè se gessis- se, quam antea. Quare si aliqui annorum illius ad impietatem non spectant, ratio cur anni primi potius, quam sequentes ab ea improbitate eximantur. Anno 12. Isaiam terra disse-cuisse traditur, nec à tanto facinore vel ipsius, vel populi velania ceppisse mihi videtur.

17. Est etiam quorundam opinio, qui, ut refert Cornelius, crimen Israelis ducunt ab anno 4. Ieroboam, usque ad Urbis & Templi eversioem per annos 390. iniquitatem Iudæ interpretatur eadem Christi & Christianorum in Vrbe Ierololymitana per annos fere 40. scilicet ab anno 18. Tiberij, usque ad annum 2. Vespasiani. Hoc verum est, inquit, sed posterius Allegoricum. Nam ad literã lo- quitur Ezechiel de peccatis suo tempore commissis, & de obsidione præseni facta per Nabu- chodonosorè, non per Vespasianũ. Ego verò arbitrator prius non quidem temerarium esse litamen accuratius ad calculos reuocetur, non nihil à vero annorum nu- mero distare. Nam ut ex dictis patet, ab anno 4. Ieroboam, usque ad Sedeciz calamitatem haud facile ultra annos 388. representabis, ipso etiã Cornelio as- sentiente, qui ex propria sententiã disertè asserit annos 390. iniquitatis Israel in- cipere ab anno 1. Roboam regis Iuda, & Ieroboam regis Israel, finiri autè anno ultimo Sedeciz, quo Vrbs euersta est. Ergo, hac ratione, ab anno 4. Ieroboam, usque

Refellimus

logia
menti

17.
H. Philip

Chrono
Testa

A 11
17

vsque ad hanc euerfionem, non nisi 387. fuppütabuntur. Ad hanc
plerofque huius prophetiæ interpretes annos 40. antiquitatis Iudaicæ
æuum applicare; eum tamen non aufim temeritatis attingere. qui
terali opinaretur S. Vatem pariter ad futura post Melliam recipere
intendiffè, vt pofteri monerentur, ne tanto fe crimine obliuiffentur
fuit eorum, qui in Chrifti mortem confpirarunt.

Conclufio
de annis
390. & 40

18. Omnibus verò confideratis in eorum fententiam venio
nos; 90. ab eo tempore numerant, quo Ieroboam colendis publice
fecit Ifrael, & vsque ad captam per Nabuchodonoforem Ierofolymitanam
cunt. Annos 40. fccleris Iuda, quàm assignate poffim, necio
eorum ratiocinia propenfior, qui hanc fummam vel ex 22. annis Iuda
deciz, atque 18. Manaffæ colligunt, aut omnes huic regi foli ante
retur attribunt. Si Manaffes quadriennio circiter optimi parentis
vtcumque fecurus non immanè deliquit; locus aliquis illi Hebraicæ
tioni relinqueretur, qua Manaffen anno regni fui 22. abductum tenetur.
probabilem etiam duo eorum computum, qui hos 40. annos Iuda
13. Iofuæ apcriunt, & ultimo Sedeciæ claudunt: culmen enim flagrantis
ri potest ea pertinacia, qua domus Iuda in fua iniquitate perfficebat,
ces, comminationes, & quali tonitruarum aliorum Prophetarum
me Ieremiæ, furda penitus effè videbatur.

An Ieru-
falem ob-
fiffa fuerit
390. dieb.

19. Quæritur 1. Vtrum 390. dies, quibus Propheta in Ierofolyma
cubuit, fignificauerint obffidionem Ierofolymitanam totidem diebus
ram? Affirmant nonnulli, vt Pradus, Sanctius, Cornelius, & ducunt
quidem anno 9. Sedeciæ, decima die mensis decimi obffidendi cepiffe,
vndecimo die nona mensis quarti in hostium potestate veniffe, & tot
omnes dies huius interualli impositos Ezechiel. Cum enim Chaldaei
diffet regem Aegypti obffiffis Iudæis auxilio venire, obffidionem in
malè mulctato Aegyptiorum exercitu & Syria tota fibi fubiugata
inftaurauit, inquit Sanctius. Eo vero tempore quo Chaldaeos cura
gerebat, refpirauit ciuitas. Porro ab inchoata obffidione, vsque ad
Ciuitatem, numerant tantum 18. menses, cum Iosepho lib. 10. Anni
tracto igitur eo temporis fpatio, quod fubmouendis Aegyptijs
tranfegit, relinquuntur dies obffidionis 390.

Affirmãdi
fundamẽ-
tum 1.
dabile.

20. Hæc doctrina duobus potiffimum fundamentis nititur.
tantum temporis à Nabuchodonofore debellandis Aegyptijs
prima obffidionis die, vsque ad vltimam, remaneret (ætra die Chaldaei
digreffa) præcise dies 390. quod fieri quidem potuit, reipfa autem
constat. Id enim in primis non docet Scriptura; folum diem pro
Ezechiel
gat. C
Proph
contra
us. S
br
ext
furi
plicas
nam
Cere
24. &
Iue
polle
vt ai
Sede
Sede
21.
no 3
Ierof
420.
Lm V
cimi S
ante t
hi Co
or dir
mum
nolog
debit.
22.
ndem
390. a
ponu
Reg
plo ig
u

Ezechieli narrat: diem decubitus pro die obsidionis tributum nec ait, nec negat. Qui aſſerit, ſui aſſerti rationem aſſerat. *Hoc ita eſſe, inquit, ex eo patet, quod Propheta præcipitur, vt 390. panes ſubænericos ſibi faciat, ſinguloſq; in pondere factos comedat, & aquam in menſura bibat, diebus ſingulis decubitus, ſubaudi in ſiniſtrum lat.* Sed hæc abundè ſoluet, qui dixerit toto huius laborioſi & moleſti decubitus tempore totius obsidionis durationem non repræſentari, ſed ſolùm quaſi extremæ famis & miſeriæ ſtatum, in quo non ſtatim ab initio, ſed in progreſſu futuri erant obſeſſi. Quo enim iure hos 390. dies ad totam obsidionem applicas, alius ad grauiorem eius partem accommodabit, nec fortè deerit quiſpiam, qui dicat nullam eſſe inter dies iſtius ſitus & dies obsidionis analogiam. Certe hoc fundamentum non agnoſcunt Chriſtophorus à Caſtro, Ierem. 34. & Torniellus anno mundi 3444. qui negant (quanquam meo iudicio ſine ſufficienti ratione) obsidionem anno nono Sedeciæ inchoatam, fuiſſe poſtea interruptam, quibus fauet Cornelius ad initium capituli 34. Ieremiæ, ubi ait videri obsidionem, cuius ibi meminit Propheta contiguiſſe anno 8. Sedeciæ. Nam anno 9. ait, *redijt Nabuchodonofor & continuauit eam ad annum 11. Seſiæ.*

21. Alterum fundamentum eſt, Nabuchodonoforem regnum adijſſe anno 3. Ioakim necdum expleto, & anno 11. Sedeciæ ineunte, expugnariſſe Ieruſolymam: quorum vtrumque probabiliter conatus ſum refutare 4. Regum 20. & 22. ac rariſus cap. 25. verſ. 1. & 2. ubi indicauit veriſimilius eſſe, obſeſſum Urbem diutius quam 18. menſibus, & expugnatam ſub finem anni vndecimi Sedeciæ. Nec aliter philoſophari poſſunt, qui annos 11. Chronologicos ante templi euerſionem adſcribunt Sedeciæ, totidemque Ioakimo. Fauet mihi Cornelius Baruch 6. verſ. 2. §. Septem, quippe qui à migratione Iechoniæ orditur annos captiuitatis Babilonicæ, & ab anno 11. Sedeciæ, vſque ad primum Cyri ait fluxiſſe annos 59. Vt enim ad 70. perueniat, dabit ann. 11. Chronologicos Sedeciæ, & ſic vltra 18. menſes Ieruſolymorum obsidionem promouebit. Vide notas 4. Reg. cap. 23. num. 12.

22. Quæres 2. Vtrum Ezechiël diebus 40. in latus dextrum reclinatus totidem dies excidij & vaſtationis Ieruſalem ſignificauerit? Id opinantur ij, qui 390. dies, de quibus iam egimus, cum totidem diebus obſeſſæ Ciuitatis componunt, probantque ex eo, quod Ieruſalem die 9. quarti menſis capta ſit. 4. Reg. 25. verſ. 8. Ierem. 32. verſ. 12. die verò 10. quinti menſis Ciuitati & Templo ignis ſubiectus. Sic habentur 30. ferè dies. His adde 10. quibus partim incendium, partim victor Babilonius in Urbem debacchatus eſt; conflent 40. dies quos quaerimus. Ego rem in medio relinquo.

Fundamē-
tum 2. vſu-
tieſum.

An Ieru-
ſalem va-
ſtata ſit
40. diebus?

pi

logia
menti

Quæſt. Chron. P. 3.

EZECH.

EZECH. VIII, v.1.

Ratio du-
bisandi.

1. **E**T factum est in anno sexto, in sexto mense in quinta mensis in quinta nocte in quinta hora in quinta porta in quinta domo mea. Hinc oritur dubium, quinam Vates dormi-
potuerit Visionem etenim cap. 1. consignatam habuit anno quinquagesimo
grationis quinta die, quarti mensis: deinde venit ad aceruum noxam
& mansit ibi septem diebus cap. 3. vers. 15. Tum .90. dies in latitudine
40. alios in dextrum ei decumbendum fuit. Ergo à prima visione, quæ
quæ cap. 8. describitur, dies vt minimum 437. aut 436. interuenere
annus Lunaris integer 354. dierum, & dies circiter 83. Sedenim
quinti mensis, anni quinti, vsque ad quintam diem sexti mensis
intercessit annus vnicus: his adde duos menses Hebræos, hoc est, dies
vniuersè 413. dies. Ergo vel in textum vitium irrepit, aut Propheta
non iacuit.

Decubitus
Ezechielis
non fuit i-
magina-
rius, sed
realis.

2. Vt hunc nodum soluant nonnulli, dicunt Vatis decubitus
maginarius fuisse. Verum alij graues auctores censent molestum
phetæ situm tot dies reuera tenuisse: hæc enim Deus non reuelabat
fieri, & quidem *in oculis eorum*, vers. 12. Ita docent Ribera, Olearius,
Sanctius, Cornelius, Menochius, hic, secuti Chrysofostomus, Hieronymus,
dentia, Basilium, Isaia 8. Theodoretum, Olee 1. Respondent igitur
Cornelius, Salianus (anno mundi 5441. numer. 3. annos Hebræos
quidem Lunares, ita tamen, vt passim mensis decimus tertius mutaretur
idque hoc anno contigisse. Vide quæ notabam *Opuscul. de annis*
cap. 14. numer. 5. Cum Pradi & Corneli placito mea ratio circa
nam quintam diem mensis quarti, anni quinti transmigrationsis
14. circiter Iulij Iuliani, anno ante Christum 597. dies autem quinti
sexti, anni sexti transmigrationsis mihi à 31. Augusti, non procul abest
no ante Christum 596. Intercessit igitur annus solaris 365. dierum, &
illud, quod à 14. Iulij, vsque ad 31. circiter Augusti sequentis excom-
adeo sufficiens mora ad diuinum illud mandatum 430. diebus excom-
Curtebat tunc cyclus Lunæ 14. Epacta 28. quæ sextum mensis, &
Elul circa 27. Augusti inijsse prodit.

3. Caluissius initium harum prophetiarum die 7. Iulij conuenit
ante aram Christi 596. vt supra monui: hoc autem vaticinium ad diem
Augusti, sequentis anni reuocat. Sic inter primam & hanc Prophetiam
pit annum solarem 365. dierum, & alios circiter 50. dies, vnde se pro-
pter 415. dies: qui ad diuinæ iussionis executionem non sufficiebant.

P.
H. Philij

Chrono
vet. Testa

A 11
17

hilce minutijs non esse pertinaciter altercandum: quilibet, optimo, quo iudicat modo, suos calculos disponit.

4. Ex haetenus in Ezechielem dictis colligimus 1. ea quae 7. primis capitibus contextuntur ad annum quintum transmigrationsis, & fortè eam partem, anni sexti, quae quintam diem mensis Elul praecessit, referenda esse. Alias vulgari supputatione, anno quinto tribui solent, quod fit à Tornielo & Saliano ad an. 3440. num. 1. & 18.

5. Colligimus 2. de anno embolymæo sententiam eorum intelligendam esse, qui asserunt Prophetam iacuisse 430. dies. Nam annus Lunaris communis diebus 354. absolvitur: his adde 59. dies, quibus duo menses expleantur, consistant tantum 413. dies, accedente autem intercalari mense, exurgent dies 441. aut 443. Sic S. Vates satis temporis habuerit, ut Dei iussa exequerentur, ante mensem Elul anni sexti currentis: ac proinde illos non audio, qui aiunt annum sextum, de quo hic loquitur Ezechiel iam fuisse transactum, & anni septimi duos menses.

*Misus: Hic
bri 7. ca-
pita ad an-
5. transmig-
referuntur*

*Anni Em-
bolymæi
hic ratio
observanda.*

EZECH. XX. v. 1.

ET factum est in anno septimo, in quinto in decima mensis venerunt viri. Bene cum sancto Hieronymo observant Hugo, Pradus, Maldonatus, Cornelius & alij hoc contigisse, post undecim menses & quinque dies, à superiori visione, reconlideranti patet. Monent etiam plerique hunc mensem quintum à Nisan supputari & apud Hebræos Ab nuncupari.

*Id factum
mensibus
11. & 5.
dieb. post
præcedentē
visionem.*

1. Hanc prophetiam Caluissius ad diem 16. Julij, an. ante vulgarem Christi epocham 594. reducit: ego iuxta nuper dicta ad annum 595. cyclo Lunæ 15. Epacta 9. qua duce, diem 10. quinti mensis circa 22. Julij deprehendes.

3. Quae à cap. 8. inclusivè, vsque ad 10. exclusivè hoc libro continentur, auctores passim anno sexto transmigrationsis consecrant, in quibus Tornielus & Salianus. Videtur etiam communis interpretum sensus esse, menses quartum, quintum, sextum, quibus haetenus Propheta, tanquam certi temporis characteribus vsus est, ad initium potius, quam ad finem annorum quinti, sexti, septimi transmigrationsis Iechoniz, referri: quicquid in contrarium velit Capellus. Mirum enim esset, exitum anni potius quam ortum ad temporum notaciones apud Ezechielem consignari.

*Quanam
prædicta
anno 6.
transmigr.*

EZECH. XXIV. v. 1.

ET factum est Verbum Domini ad me in anno nono, in mense decimo, decima die mensis. Hic annus fuit nonus à transmigrationse Iechoniz, ut norant interpretes

*Obsessa à
Chaldeis
Ierusalem
ann. 9.
pretes*

pi

logia
menti

13.
H. Philij

Chrono
log. Testa

A 11
17

transmigr.
mense 10.
die 10.

pretres, nonusetiam regni Sedecia. Nam inter Iechoniam & Sedeciam fuit quasi vnus anni interregnum: esto probabile sit, Iechoniam Nabuchodonosorem, negotia regni totius primum dispoluisse post vnum, aut si mauius alterum circiter mensem, regni tutorem ad tentionem tradidisse.

Mense decimo. Subaudi qui dicitur Tebeth, à Nisan; non autem putatus. Ita plerique omnes huius loci expositores.

Decima die mensis nempe decimi, quo Nabuchodonosor anno 4. Ierusalem obsidere cepit. 4. Reg. 25. v. 1. Illudque ipsum Deus Ezechiel ne agenti reuelauit. Porro dies ista decima decimi mensis non videtur abfuisse à fine Decembris Iuliani, anno ante communem æram Chronotabam Ierem. 39. v. 1.

EZECH. XXVI. v. 1.

De hac 1.
die opinio
vult esse
4. mensis.

1. ET factum est, in vndecimo anno, prima mensis &c. Theodoretus prophetiam, prima die quarti mensis obuenisse, paucis ante Ierusalem caperetur. Assentitur Sanctius, idque ex eo conuenit, si iste Iudæis propter Urbis expugnationem infaustissimus iudicatus fuerit, adeo vt eum exprimere nihil attineret, sicuti neque expugnationem 25. v. 3.

Alia 5.
mensis.

2. Pradus, Cornelius, Menochius, cum Rabbi David hanc quinto mensi adiudicant: tunc enim Tyrus accepto intra 20. dies oblatione Ierusalem, rei patriæ nuncio, vt ait Pradus, exultare poterit, na, cuius gloriæ inuidebat maximè. Vnde Propheta: pro is, quod dicitur Ierusalem: euge contracta sunt porta populorum, &c. Quibus verbis intuetur, Tyrios Ierololymis oppugnatis prius iolultasse, quam hæc contra Tyrum vaticinaretur. Verum dicere quispiam posset, cum Ierusalem fuerit, & opinata, fore vt nobilissima illa Vrbe euerfa, ipsa Tyrus in vicinimas gentes potiretur imperio. Deinde esto, Urbis expugnatione conuictum præcesserit: non tamen inde colligemus hoc certum quinto potius, quam sexto, aut alicui consequentium interdu decembris sententia qui sub initium anni vndecimi Sedecia Urbem cepissent stimant. Ex eorum autem doctrina, qui anno vndecimo expugnationem rigisse autumant, ad sextum mensem hæc propheta differri non potest dicamuseam anno vndecimo transmigrations finito, editam esse.

Alia 1.
mensis.

3. Hanc primam diem, ad primum mensem reuocant. Cornélius Mariana in hunc locum, Adrichomius in Chronolog. Torneilius &c.

ad an. m. 3446. nu. 25. Petavius lib. 13. ad an. Periodi Jul. 4125. Hic cum Theodoro & Sanctio, fatentur quidem Tyrios Iudæis insultasse Vrbe iam capta, sed non ante hoc Vaticinium, in quo tempus præteritum, pro futuro more prophetico positum fuerit dixit pro dicit, ex diuina oraculi certitudine, quæ non est minor de futuris, quam de transactis.

3. Equidem nihil certi occurrit, quod definire possum: solum aduerto opinionem præcedenti numero allatam mihi cæteris probabiliorem videri: exonica verò est interpretatio Capelli, qui ad annum m. 3409. Vaticinium istud anno transmigrationis 9. editum asserit, prima die mensis vndecimi, & sacrum textum ita vertit: *Et fuit in vndecimo mense anni primo die mensis*, contra non solum recentiores, & sacræ Scripturæ Commentatores, vt S. Hieronymum, Theodoretum &c. sed ipsos etiam 70. interpretes, vbique enim legimus, *in vndecimo anno*, sicut in vulgata editione. In Hebræo etiam eadem penitus phrasis vsurpatur, quæ cap. 31. & 32. v. 1. quibus in locis Capellus eam lectionem carpere non potest, quæ habet, *in anno vndecimo, in anno duodecimo.*

Opinio auctoris contra Castellum.

EZECH. XXIX. v. 1.

1. *In anno decimo, decimo mense, vndecima die mensis factum est Verbum Domini ad me.* De anno & mense consentit Latino Hebræus: sed hic diem duodecimam numerat, Latinus vndecimam. Græci codices neque inter se, neque cum Latinis aut Hebræis congruunt. Nam versio 70. Sixti, & alia pleraque exemplaria Græca annum 10. & mensem 10. exhibent; aliqua annum 12. & mensem 12. vt habet Theodoretus: nonnulla denique annum 10. & mensem 12. offerunt, vt docent Hugo & Lyranus. Vbique autem dies prima mensis adnotatur. S. Hieronymus hunc versiculum sic proponit: *In anno decimo siue iuxta LXX. duodecimo, in decimo mense siue iuxta Hebræicum duodecimo, in prima siue vna mensis.*

Varia lectiones.

2. Latinam editionem Sixti V. omnino retineo & reuereor, cum Cornelio Mariana, Menochio &c. in hunc textum. Torniello ad an. m. 3441. num. 6. Sallustiano ibid. num. 6. quam etiam retinet Sanctius, in cuius paraphrasi vitiosè dies 14. pro 11. reperitur.

Quæ vera lectio.

3. Vulgatæ autem editioni non aduersatur Hebræa, quæ hic diem 12. repræsentat: credibile est enim, ea quæ hic sacris monumentis consignata habemus, Ezechielis diuinitus tradi cœpta die vndecima, vt Latinus memorat; sequenti verò die finita, vt indicant Hebræa. Nam Scriptura quandoque dum vnam eandemque rem narrat, modò tempus, quo cœpit, modo illud quo finita est, quandoque adscribere solet.

Consensus Hebræicæ & Latino.

4. Calusius anno suo ante Christum, cyclo Lunæ 19. (sic enim graphicus error corrigendus est) Solis 7. Anno, inquit, decimo captiuitatis Babylonicæ die decimo

Error Scribi.

pi
logia
menti

P.
H. Philip
Chrono
Testa
A 11
17

mensis duodecimi, est in Calendario Iuliano dies 17. Februarij, feri prima. *Dei*
natur contra Pharaonem regem Aegypti Ezech. 19. Quæ doctrina singula
 procul explodenda videtur, tum quod approbata ab Ecclesia colenda
 feratur, tum quod non videam, qua vel Scriptorum auctoritate, vel
 rum pōdere eo inflecti poterit, vt hanc prophetiam mensis duodecimi
 decimi coniunctione sancitet. Characteres tamen, quos de feris
 Februarij huic vaticinio imprimit, annum 591, ante vulgarem Christi
 respiciunt.

5. Annum 10. transmigrations ordior anno ante Chr. 591. *Dei*
 Lunæ 18. & huic prophetiæ consecro diem vndecimam mensis decimi
 men Tebeth, nec procul à 20. Decembris Ezechieli reuelatam p̄
 3. V

Hic nō ser-
uatur ordo
temporis.

6. Occasione huius oraculi subinde monent facti interpretes
 contendens suis oraculis non vbiq̄ue temporis ordinem seruare
 Ezechielis visio contra Tyrum anno transmigrations vndecimo
 describitur: hæc verò contra Aegyptum anno 10. ei obigit. Simile
 rationem videmus hic v. 17. vbi S. Vates prodit prophetiam anno 10.
 capite verò sequenti v. 20. ea tradit, quæ sibi anno vndecimo reuelata
 que eu
 marchia
 fluxerit
 le non
 napop
 Silanu
 portum
 erum z
 illius ad
 modo,
 ligenda
 collis pr
 betat, n
 grioros
 v. qu
 ferapp
 comm
 finæ cr
 lecte, se
 hu elpe
 Et fa

EZECH. XXIX. v. 12.

Et erunt desolata quadraginta annis.

QVÆSTIO V.

Quodnam initium, quisue finis horum 40.

Tertia qua-
d. m. à Sā-
ctio rita
asserua.

1. Sanctius in huius versiculi interpretatione asserit p̄mò, 70. annos
 durauit Iudeorum captiuitas, numerandos esse, ab eorum p̄p̄tate
 Nabuchodonosor regnum inijt. Quod ipsum pluribus confirmat
 8. Secundo, ante Ierosolymorum euerzionem regnasse Nabuchodonosor
 nos 18. quibus de 70. sublati, remanent 52 anni, ab excidio Ierusalem
 captiuitatis. Hos 52. annos alibi expletos computo. Tertiò, hoc negat
 anno circiter 23. Nabuchodonosoris subactam à Chaldeis Ierusalem
 anni 27. transmigrations Iechoniae, necdum ab eis erat expugnata,
 ex hoc capite vers. 17. & seqq. Quarto, concludit annos 40. quibus
 minit Propheta, non nisi post exactum septuaginta annorum Ierusalem
 loniæ spatium completos fuisse. Atque ideo necessario dicendum, Ierusalem
 Cyro factam Aegyptijs redeundi facultatem, reddisse: tamen aliquot annos
 nimirum annus 27. transmigrations erat circiter 34. captiuitatis
 quibus si 40. addantur, seruitus Babylonica in annum 74. exacta
 Ex quo discursu, quem ipse latè deducit, intelligimus ex eius seruitute
 40. calamitatis Aegyptiacæ à 27. anno transmigrations Iechoniae, p̄p̄tate
 num quattuor Cyri extendendo esse.

De hisce
40. annis
1. Opin.

2. Eadem serè est Cornelij interpretatio, qui præfatus, de hisce 40. annis nihil admodum, vel in alijs Scripturæ locis, vel in Iosepho, alijsue historicis reperiri, ait verisimile esse, Cyrum expugnata Babylone, anno 1. suæ Monarchiæ soluisse captiuitatem tam Ægyptiorum, quam Iudæorum: paulo post, Ægyptum restituisse, quippe quam rebellantem Cambyses rursus in obsequium rediit. Addit Ægyptum à Nabuchodonosore subiugatam anno regni eius, 5. inde annos præcisè 43. suppurat vsque ad annum 1. Cyri, quo Iudæis, alijsque gentibus, atque ad eò Ægyptijs reddita est libertas. Ezechielem autem 40. numerasse more Scripturæ, quæ minutias præterire, & solidos duntaxat integrosque numeros consignare solet.

Confirmatur.

3. Veraque explicatio suam habet probabilitatem: neque enim commodius horum 40. annorum initium assignari potest, quam vastatio Ægypti, hoc cap. 1. n. 1. in fine. Inde verò, vsque ad annum primum Cyri, non sunt præcisè, sed ut vulgo dicitur propè 40. anni. Armis hostilibus Ægyptum inuasit Nabuchodonosor anno regni sui 34. vel desinente, vel fortè exacto, ut paulo post indicabo: hinc vsque ad euersionem imperij Babylonici, 36. annos numero, eamque euersionem 338. contigisse autumo: anno sequenti Cyrus annum 2. Monarchiæ necdum ingressus laxauerit captiuitatem, indeque facile triennium effluxerit, antequam pristinum statum recuperaret Ægyptus. Quanquam necesse non est, ad hæc minutias descendere: sicut enim Ezechiel in hac propheta popularis hyperbolas & cautes vsurpat, ut bene monent interpretes hic, & Silianus an. m. 3451. n. 10. pari ratione credendus est, rotundo, & pleno 40. annorum numero, ommissis trium circiter annorum fractionibus, uti voluisse. Hæc enim æra annos præcedentes cum sequentibus non connectit, neque præsidio illius ad annorū seriem ritè digerendam indigemus, ac proinde sine vllò incommodo, iuxta vulgarem computandi modum, accipi potest. Neq; verò sic intelligenda est hæc propheta, quasi Ægyptus prius de bellanda, tum 40. annos incollis proforsus destituenda prædicatur: hoc enim neq; Chaldæis victoribus præderat, neque historijs vel sacris, vel profanis consonum est, sed denunciat Ægyptios bello petendos, atterendos, vincendos, & tanto numero abdicendos, ut qui turmas captiuorum intueretur, nullum in Ægypto reliquam ciuem possit apprehendere. Addit tamen Propheta, ista omnia, belli, inquam, & exilij incommoda, non nisi 40. circiter annos duratura; ijs transactis Ægyptum pristina ciuitum & negotiatorum frequentia restituendam, non quidem ilico perfectè, sed sensim, quantum humanarum rerum conditio patitur. Cætera quæ hic spectant, ex duabus sequentibus quæstionibus petenda sunt.

Omnia auctoritate.

Numero rotundus pro accurato ponitur.

EZECH. XXIX. v. 17.

Et factum est in vigesimo & septimo anno, in primo, in vna mensis &c.

QVAE

pi

logia
menti

7

Vnde computandus hic 27. annu.

Theodoretus bene computat à trāsmig. lechonia.

1. Theodoretus prima fronte docere videtur hæc prædicta anno vigesimo post captam Tyrum & longam obsidionem, sed docet. Sic enim scribit: illa decimo anno captivitatù lechonia prædicta, quæ ita enim Hebræus dicit & Syrus. Hæc vero septimo & vigesimo (supple captivitatù) post captam Tyrum & c. Hunc enim esse Theodoretum sequitur, car ipse cap. seq. v. 20. Quo minus autem annus iste 27. à capta Tyro, obstat in primis interpretatio communis, quæ censet Ezechielis prophetias arâ transmigratiōis lechoniæ, quasi certa & constans esse re solitum, nec vllum apparere indicium, cur hoc loco aliam facerent epocham cadere voluerit. Tyri obsidionem nullus, quod sciam, annus Nabuchodonosoris inchoat, eamque annos tredecim reuulso, est. Ergo ante annum illius viceesimum finita non est. His adde, liges ab anno 1. Nabuchodonosoris, vsque ad hoc varicinium (si capta Tyro editum foret) annos 47. Tot autem annos nõ imperavit Nabuchodonosor, quæ tamen post subactam Ægyptum, constat inter decessores egisse. Itaque si anno post captam Tyrum 27. datum esset hoc, non pauciores annos, quam 4. regnasset Nabuchodonosor, contra auctorum testimonia & fidem. Putat quidem S. Gregorius hieronymus, hunc annum 27. esse regni Nabuchodonosoris: sed obstat, ut videtur, nec video quam ratione hic computus ad annos Ægyptiorum conuenire possit.

Quidam male ab initio Iubilæi.

2. Nonnulli hunc 27. annum, ab initio Iubilæi numerant, ut scilicet præter alios subscribit Capellus, ad annum m. 3409, vbi hanc prædictam scribit anno 18. Nabuchodonosoris, Sedecia 10. ex eoque eam confirmat à Scaligero dicit confirmari, quod annus sequens, quo capta est Ierusalem antiqua Iudæorum traditione sabbaticus fuerit. Verum non minus præcedenti opinioni resistit communis doctrina, ut mox patet, quam audacter illi hanc prophetiam ad annum 18. Nabuchodonosoris assignant, tam confidenter inde reuelli, & ad annum alium transferri possunt. Ierusalem anno sabbatico excisa fuerit, siue non. Deinde Ioppo, cum Scaligero, Caluio & Menochio, singulis Iubilæis tantum 4. annis contineri, & annum 10. Sedecia esse 10. prius autem regni Nabuchodonosoris, Ambrosius, Hieronymus, Augustinus, Gregorius, Eusebius, Abulensis, Iosephus, & alij quam plurimi, quos recensui Leunicius, & c. 2. Posterius autem negandum puto: nec facile ab illis probandum.

P. H. Philip

Chrono. vet. Testa

A 11 17

Conclusio.

3. Communis denique & vera suppositio hunc 27. annum à transmigratio-
 ne Iechonix deducit: cum enim Ezechiel alias hanc prophetiarum Iuarum
 epocham seruet: non est, quod aliam hoc loco queramus. Ita disertè tra-
 dunt plerique orthodoxi, vt Maldonatus, Sanctius, Cornelius, Mariana, Sa-
 Menochius, secuti antiquiores, vt Lyranus, Hugonem, S. Hieronymum, qui
 omnes dum hunc locum interpretantur, istum 27. annum à transmigratio-
 numerandum asserunt, moneantque non pauci, hic temporis ordinem à Pro-
 pheta non seruari, eo quod post decimum annum superioris sermonis vt S. Hierony-
 mus loquitur. *statim vicesimus & septimus ponatur annus, & in consequentibus, deci-
 mus, duodecimus, & in extra descriptione templi vicesimus quintus.* Demum si queratur
 causa cur hoc Vaticinium, licet seprè decem annis posterius reuelatum sit, præ-
 cedenti nihilominus proximè subnectatur; respondet idem S. Doctor. *Quia
 non de Aegypto & superior, & hac, qua nunc dicitur propheta contextitur, licet diuersi sa-
 da si temporibus; amen quia de vna provincia prophetatur, tunc tibi sunt.* Quam do-
 ctinam sequuntur Tornielus & Salius ad an. m. 3462. num. 1. Perperam igitur
 Funccius ad an. m. 3361. istum annum ait esse 27. belli Aegyptiorum & Ba-
 byloniorum.

QUESTIO VII.

Quando hoc vaticinium de vastanda Aegypto completum fuerit.

1. VT harum rerum obscuritati lumen aliquod praferatur, aduertendum
 primò Aegyptum à Chaldaeo vastatam, longa Tyri obsidione finita, *id non fuit
 anno annu
 27. trans-
 mig.*
 neque id ante 27. annum transmigratio-
 nis Iechonix contigisse, vt hoc capite
 indicat Propheta. Suo etiam loco probabimus *anno post deuictos Aegyptios
 secundo oblatum Nabuchodonosori in somnium de statua, & paulo post aliud
 de arbore excidenda. tum post finem duodecim mensium eum ab hominibus
 eiec- tum, fœnum per septem annos, instar bestiae comeditse, vt patet Dan. 2. v. 1.
 iuncto cap. 4. vers. 26. & 30.* Itaque ab Aegypto debellata, vixit Nabuchodo-
 nosor, nouem, vt minimum annis, saltè inchoatis: vt trum autem pluribus; in-
 quirendum est.

2. Aduertendum secundo, vt bene præmonet Perauus lib. 10. cap. 17. ex Hero-
 dori sententia Pharaonè Nechao regnasse in Aegypto annos 16 quem secutus
 est Psammis annos 6. Apries 25. Amasis 44. ex quibus colliguntur anni 91. At
 verò in Africani fragmentis Pharaoni Nechao consignantur anni 6. totidem
 habet Psammis, Apries 19. Amasis 44. vniuersè 75. Apud Eusebium dantur
 Nechao 6. anni. Psammis 12. Apria 30. Amasi 42. vniuersè 90.

Quest. Chron. P. 3.

3. Ama-

pi

logia
menti

Tempus
Regum a-
liquet Ae-
gypti.

Quando
Amasis
obierit.

3. Amasin Herodorus & Diodorus obiisse tradunt anno 1. Olympi-
do Cambyfes Ægyptiacam expeditionem adornabat, quam abierit
perij sui quinto, cum Psammenitus iam sex mensibus principatum
strasset. Annus autem 3. Olymp. 63. finitur anno ante Christum
stendi Tract. de Olymp. q. 2. & quintus Cambyfis inchoatur, vnde
quæ annotabam, 1. Esdræ. q. 2. numer. 4. & in Tabulis expositis ad an-
te Christ. 525. cui si 91. annos addideris, quos ex Herodoti sententia
illi reges, ante Psammenitum regnarunt, comperies Pharaonem Ne-
cham inisse an. ante Chr. 616. sic ei successerit Psammis anno 602.
Amasis 569.

Computus
Africani
visosus.

4. At verò iuxta computum Africani Nechao regnare cepit
Christum 602. quod dictu proclive non iudico. iam enim apud
chao, quando Iosias è vulnere occubuit, tum anno quarto locum
chodonosor, anno vtiq; primo regni sui, eundem Nechao p. 46.
46. vers. 1. Ergo Nechao quatuor vt minimum vel quinque annos
gypto regnavit, quam Nabuchodonosor in Babylonia. Hoc autem
ex Africani doctrina Nabuchodonosor Babylone regnare cepit an-
te Christi æram 597. aut 596. non minus autem quam 43. annis
positus est, atque ita perigisset vsque ad annum ante Christum
pir annus 5. Cyri, apud Perlas regnantis, contra communem adfensum
qui Nabuchodonosoris excessum, annis aliquot regno Cyri p. 2.
maximè illi, qui ab initio regni Nabuchodonosoris, vsque ad annum
Cyri, quo laxata est captiuitas numerant annos 70. totidem quæ
vsque ad annum 2. Darij, quo restauratum est. Non placet igitur
tus Africani.

Eusebij ex-
plisatur.

5. Eusebius quo ad exordium regis Nechao parum ab Herodoti
graphia discedit. Nam secundum Eusebij ratiocinia Psammis
mus incidere in annum ante Chr. 609. Apries ad regnum veniens
regno autem & vita spoliaretur anno 567. Hoc autem modo, ubi
annum 6. Nechao adijciatur, vix erit vt clades ipsius in Choro-
num primum Nabuchodonosoris accommodetur. Deinde Apries
Stennio circiter p. 5. occupatam à Chaldæis Ægyptum interpres
men Herodoto aduersatur, cum sacra verò Scriptura meo iudicio
nat.

Notatio in
Herodoti.

6. Herodotum potro velut antiquiorem sequi malim, cum ab
aduersione. Narrat enim Ægyptios propter bellum Cyrenarum
gestum, ab Aprie de fecisse: ad hos placandos Amasim regis Præ-
& à rebellibus in regem electum. Tum Aprie regnum libertatis

13.
H. Philip

Chrono.
vet. Testa

A 11
17

manentem, praelio commisso superatum, captum, nec multo post extinctum, atque ita tandem principatum penes Amasim relictum. Verum ut bene insinuat Petrus in illo lib. 10. cap. 17. aliquid fortè minus verum huic narrationi inferrum videretur, cum verisimilius sit, Aegyptios non tam sponte quam à Babylonia coactos ab Aprie descivisse, & Amasin prius Nabuchodonosoria praefectum fuisse. Chaldaeo deinde in bellum mutato Aprien denuo ad regnum aspirasse. sed Amasin victoria tandem & regno potitum, regno sanè misero, multis cladibus ab hoste suo inflictis, mutuique inter Aprien & Amasim discordijs attrito. Tunc etiam non pauci Aegyptiorum Babyloniem ducti exulabant, nec ante Cyri imperium postliminio redierunt, ita ut iuxta Vaticinium Ezechielis per annos 40. miserimus fuerit illius status, siue Amasim prius Nabuchodonosori servivisse putemus, siue non; sed Aegyptios varias in partes distractos, iugum subinde excutere voluisse, conatu irrito, modò se ad Aprie, modò ad Amasim ductum applicasse, alios fidem Chaldaeo dante servasse, ac idcirco scèdum in modum huius regni membra, partim hostilibus, partim mutuis inter se vulneribus concisa fuisse. Quae verò Herodotus de felicitate Aegypti, sub Amasi tradit, merito inter fabulosa computantur.

7. Hisce praemissis, dicendum primò Nabuchodonosorem sub annum regni sui, non vigesimum, nec vigesimum quintum, quicquid aliqui ex Iosepho conijciant, sed post trigesimum expugnasse Aegyptum. Est Cornelij hic & Petri ad an. Periodi Jul. 417. Probat 1. quia anno 27. transmigrationis lechothae initio mensis primi, Aegyptus necdum in Chaldaeorum potestatem venerat, praedicit enim hic per Prophetam Deus vers. 19. *Eccè ego dabo Nabuchodonosor regem Babyloniae in terra Aegypti, & accipiet multitudinem eius, & depraedabitur manubias eius, & diripiet spolia eius.* Idem lucemeridiana clarius patet toto cap. 30. Anus autem vigesimus septimus transmigrationis, quo Propheta Aegypti depraedationem innox futuram vaticinabatur non iniit nisi sub finem anni 33. aut 34. Nabuchodonosoris. Probat 2. Cornelius, quia non prius Chaldaeis in praedam cessit Aegyptus, quam Tyrus post 13. annorum obsidionem caperetur. Deus enim hic vers. 18. ait illis mercedem oblabores in Tyro oppugnanda roboratos necdum esse redditam, & vers. 19. Nabuchodonosori & eius exercitui promittit se Aegypti spolia daturum. Quod si anno 20. aut 25. regni Nabuchodonosoris capta fuisset Tyrus, eius obsidio, anno 7. aut 12. eiusdem Nabuchodonosoris capta fuisset, cum tamen Ezechiel cap. 26. doceat anno vndecimo transmigrationis, mense primo, qui erat an. 18. Nabuchodonosoris necdum obsidiam, sed obsidendam Tyrum, eo quod latibunda dixisset, fractas esse portas Iero-

pi

logia
menti

Conclusa.

13.
H. Philip

Chrono.
vet. Testa

A 11
17

Ier. de morum, quod dicere non poterant, antequam Chaldaei cepissent, aut saltem obsidissent. Tum v. 7. *Ece ego adducam Nabuchodonosor regem Babylonis ab aquilone, regem regum cum equis, & armis, & ceteris, populoque magno: Filias tuas que sunt in agro interfluvii, & circummunitis, & comportabit aggerem in gyro.* Ergo necdum circumdatus. Quæ ratio plana & valde probabilis mihi videtur: esse non affirmo. Dixerint enim aduersæ partis auctores, hoc verum intelligi, de obsidione Tyriz initio, quam aliqui putant anno 7. Nabuchodonosoris à parte copiarum eius inchoatam: sed de apprehensione Chaldaeorum, q. d. Chaldaei non exigua manu, ut hadenus, sed multis copijs Tyriz obsidionem urgebunt.

Conclus. 2.
Aegyptus
debellata
Anno 27.
Transmig.

8. Dicendum 2. valde probabile videri, debellatum esse cum illo ipso anno 27. transmigrationis regni Nabuchodonosoris 35. ut putat Cornelius. Nam id exigere videtur spatium illius temporis, in quo ille somnium duplex habuit, anno secundo ab Aegypto subiectionis bimestri est eiectus à consortio hominum, & cum belijs septem annis pergit: mentis deinde & regno redditus, mox decessit, ut patet ex 1. Regum 1. 2. 3. 4. 5. in Daniele. Alias miranda sine dubio fecisset, & videretur adeptus. Sed & Ezechiel de expugnanda Aegypto variè variè ui futurum insinuat, cap. 30. vers. 3. *Va, va dicit, quia iuxta est dies, & dies.*

Ante Chr.
175.

9. Annum istum 27. transmigrationis, & 34. Nabuchodonosoris mihi annus 575. ante communem Christi æram, cyclo Solis 23. 24. primus mensis, quem Nisan vocant, inijs circa 11. Martij, vel 12. Aprilis anno potuit Chaldæus spolijs Aegypti tuas copias ditare, & equis, & ceteris obitum præstare, quæ ab eo deinceps gesta leguntur: regnavit enim non expletos, ut alibi dictum.

Hi anni à
Nisan in-
choantur.

10. Dicit quispiam: In Martio & Aprili anno illo ante Christi natum inierat annus 27. transmigrationis: ergo in annum sequentem lata est hæc Aegypti vastatio. Resp. ita se res habet, si huiusmodi calculis supputemus: at verisimilius est, Prophetam in Nisan usum sacra annorum à Nisan orientium supputatione, more veterum cuius intelligentiam, sicuti vaticinia; ita & suas æras accomodandum est. Aliud plerumque fit in meris rerum gestarum computationibus, quales sunt in libris Regum, & Ieremiz 39. 41. 52. quædam istis aliquando civilis computatio locum habeat. Vbi verò Scripturæ libere agunt, ut hic Ezechiel, satis est, si ad popularem rationem calculi reuocentur. Si hæc responsio tibi minus ardeat, sic accipias.

subactam Egyptum anno 34. Nabuchodonosoris deficiente, vel 35. ineunte, non admodum contra nitat. Tantum memineris enthronismum Nabuchodonosoris à me non ad ann. 3. sed ad 4. Ioakimi constitutum, ac idcirco, quem annum nonnulli 35. Nabuchodonosoris numerant, eum ego 34. puto. Vide 4. Reg. q. 10. num. 5. & 7.

11. Notant aliqui hoc loco rationes temporum obscuriores esse: *primò*, quia ut ipsi putant, Nabuchodonosor anno regni sui 23. Ægyptum subegit: quomodo igitur nunc, post annos undecim ei & exercitui eius terra Ægypti tradenda dicitur? *Secundò*, quomodo Chaldæus nunc dicitur nullam pro labore suo aduersus Tyrum accepisse mercedem, cum multa spolia è varijs regnis amea collegerit? *Tertiò*, quomodo Ieremias intelligendus est, quando cap. 25. dicit nationes omnes ibi recensitas Chaldæis ad 70. annos seruituras? Nam quatuor, inquit, & quinquaginta duntaxat anni ab hoc, ad finem imperij Chaldæorum numerantur. *Quartò*, quomodo constare potest numerus 40. annorum, de quibus Ezech. cap. 29. v. 12? *Quintò*, quomodo idem propheta cap. 30. v. 14. & 15. Alexandria vititatem denunciat, cum ea ante Niniuen capta fuerit? ut testatur Nahum cap. 3. v. 8. & 9.

Obiectio
quintu-
plon.

12. Quidnam ad ista respondendum sit, ex dictis utcumque intelligi potest. *De prima*, negamus Ægyptum anno 23. Nabuchodonosoris deuictam fuisse, ut iam indicabam numer. 7. & 8. *Ad secundum* non est difficilis ex nostra sententia responsio: dicit enim Deus per Prophetam anno 27. transmirationis cap. 29. v. 18. *merces non est reddita ei, neque exercitui eius, de Tyro, pro seruitute, qua seruauit mihi aduersus eam*, quia nimirum, cum Tyrijs ante triennium ut nonnullis placet, vel ut reor, potius anno proximè elapso, debellatum fuerat, tanto militum labore, ut *omne caput decalatum, & omnis humerus depilatus esset*. Sic post Tyrum tanta mole deuictam, nulla Chaldæis præda, quæ alicuius momenti censeretur, obuenerat, donec Ægypto manum adijcerent. *Tertium* suo loco explicatum est, nimirum generalem multorum populorum seruitutem anno primo Nabuchodonosoris inceptam fuisse, tum singulis nationibus iugum sensim iniectum, ita ut post annos 70. mox Chaldæorum imperium ad Persas transferretur & seruitus anno primo Cyri dissolui inciperet. Ab hoc verò anno 27. transmirationis, Nabuchodonosoris 34. vsque ad annum primum Cyri, inclusis terminis, non pono 54. annos, sed 38. facile autem ab indulta exulibus Ægyptijs in patriam redeundi facultate, vsque ad restauratum regni Ægyptiaci statum, biennium aut triennium effluxerit, & misera terræ illius conditio 40. annos tenuerit, si non accurato, at populari saltém calculo, quo iure meritisimo S. Vates uti poterat illo cap. 29. siquidem vulgari amplificatione misertias Ægyptiorum ibidem exaggerabat.

Responso
quadru-
plex.

f 3

23. Deni-

pi

logia
menti

12.
H. Philip

Chrono.
vet. Testa

A IV
17

*Niniue
sapius ca-
ptus fuit.*

*Nabucho-
donosor
a. 23 regni
sui Syria
inuasit po-
tea Am-
mon.
Idgab. etc.*

*S. Vates ab
an. 27. ad
30. vadit vi-
putat S.
Hieron.*

13. Denique nodus ille, quo Alexandria & Niniue coniectum
bus eiusmodi calamitatibus communis est, & modo communi
enim Vibes aliaz potentia celebres, ita Alexandria & Niniue
pius in pristinam libertatem restituta: imò sapius cunctis, legibus
fuerunt. Nam exempligratia, Babylon cum à Cyro expugnata
eis post annis iugum excussit: sed eam Darius Hytaspis denuo
ex historijs constat. Idem de Niniue asserendum esse fidem
sub finem libri Tobiaz ex varijs auctoribus referebam. Idem
alexandria credere fas est: Nahum enim ante Manasse tempore
idcirco vastitas Alexandria, de qua loquitur, longè præcellit
de qua hic agit Ezechiel, qui cum denunciaret spoliamdam à Nabo-
fore Ægyptum, in qua erat Alexandria, Niniue iam erat expugna-
ter cap. 32. v. 2. Alexandria igitur ante & rursus post Niniuen
dam venit.

14. Iosephus lib. 10. Antiq. cap. 11. cum retulisset Ieremiam
dæos qui sese in Ægyptum receperant, à Chaldæis partim in Ægyptum
Babylonem transportandos, id quod etiam factum est, inquit, quod
post excidium Ierolymitanum anno, qui fuit regni ipsius Nabuchodonosor
ris vigesimus tertius, cum magnis copijs inuasit Cælen-Syriam, quæ
bellum gessit contra Ammonitas, & Moabitas, & his quoque postea
gyptum hostiliter est ingressus, occisoque qui tunc regnabat, & alios
finito, repertos ibi Iudeos rursus captiuos Babylonem abduxit. Quæ
non ita sunt accipienda, quasi eodem anno, omnes illas prout
fed quod illo anno Chaldæus cauem Syriam inuasit, tum Ammonitas
Moabitidem, ac tandem post decem vt minimum annos, Ægyptum
potestatem redegerit, & Aprie sublato, Amasin regem constituit
tem postremum illo anno 23, fieri non potuit, siquidem Ammonitas
annos 44. & anno 3. Olymp. 63. Cambysis quarto, cecidit & vita
confient 49. duntaxat, ab Urbis excidio, vsque ad annum 4. Cambyses
quod neque Iosephus, neque alius quisquam admittere potest.

EZECH. XXX. v. 1. & 20.

1. ET factum est verbum Domini ad me dicens, &c. Post regnum
Ennum annum captiuitatis regis ioachim, ait S. Hieronymus, reuertitur
tempus, quando contra Ægyptum coeperat propheta, id est, ad annum de
num mensem, vndecimam mensis diem. Censet itaque ea quæ cap. 30.
v. 17. vsque ad finem conscripta sunt, esse per digressionem, & longè
parenthesin interposita: quæ verò hic vsque ad v. 20. contextatur.

num reuocat, quo verbum Domini ad se factum canit Ezechiel cap. 29. vers. 1. nempe transmigracionis decimum. Idem Sanctius arbitratur, aitque esse, qui contrarium sentiant, neque sine aliquo fundamento, sed hoc videri facilius & expeditum magis.

2. Cornelius autem putat hanc prophetiam vsque ad ver. 20. spectare ad posteriorem partem cap. præcedentis, ac proinde anno 27. transmigracionis eandem. Eiusdem sententiæ est Torniellus ad an. m. 3462. eamque insinuat Theodoretus hic. v. 20. & tacitè Maldonatus ver. 1. Quæ interpretatio valde rationi contentanea mihi videtur: quia prophetia, quæ nullo temporis caractere notatur, præcedentem comitari vel subsequi, non autem antecedere censetur, nisi causa sit in promptu, cur secus arbitremur: quænam vero causa hoc loco subesse potest? Deinde versiculus huius cap. tertius insinuat, calamitatem quæ denotatur breui secuturam: *iuxta est dies, & appropinquat dies.* Quæ sententia melius ad annum 27. quam ad 10. applicari potest. Favent huic expositioni auctores illi, qui vers. 20. huius capituli asserunt Prophetam ab anno 27. ad 11. redire: si enim quæ huius cap. initio leguntur ad annum decimum pertinerent, diceretur Ezechiel, illo v. 20. non tam ab anno 27. ad 11. reuerti, quam à decimo ad vndecimum procedere.

Ver. 20. *Et factum est in vndecimo anno, in primo mense in septima mensis.* S. Hieronymus in hunc versiculum: reuertitur, ait, ad ordinem Prophetiæ. Post vice simum enim & septimum annum, nunc ponit vndecimum: quæ quæstio etiam superioribus continetur. Cum enim sermo Domini contra Tyrum factus sit in anno vndecimo, qui prius positus est; in consequentibus locutus est ad Pharaonem anno decimo, rursus que ponit vice simum septimum, vt diximus, & nunc vndecimum. Vnde colligimus 1. annum 27. cap. præced. v. 17. expressum, à capto Iechonia numerari. 2. Prophetias Ezechielis ordine temporis subinde mutato scriptas esse: quod ipsam in hunc locum obseruant Theodoretus, Hugo, Lyra, Sanctius, Cornelius & alij q. 6. num. 3. relati.

1. Caluissus ad ann. m. 3360. ait hoc versiculo vaticinium contra Tyrum cap. 26. inchoatum, continuari: sed obsistit sacer ipse textus, qui totus quantum fertur in Aegyptum. Idem auctor hanc diem 7. primi mensis vult esse 4. Aprilis. Si vndecimus hic annus à transportatione Iechoniae accuratè computetur, opinor hanc 7. diem commodè in 3. vel 4. Aprilis incidere potuisse, anno ante Christ. 590. cyclo Solis 8. Lunæ 1. Epacta 5. Methodus Clauij ad Neomeniam istam indagandam, pro fundamento, ponit annum Domini 339. & ordinem 28. ex quibus prodeunt Martij dies 26. horæ 2. min. ferè 24. Si autem vulgi more ad annum huius vaticinij tempus applicare lubet, mensis iste primus emerget circa 7. Aprilis, anno ante Chr. 591. cyclo Solis 7. Lunæ

*An forte
manet in
27. anno
transmigr.*

*Anno 13.
transmigr.
te. hontis.*

*Hoc onus
non Tyro
sed Aegy-
pto immin-
net.*

pi

logia
menti

P.
H. Philip

Chrono
vet. Testa

A IV
17

Lunæ 19. Epacta 23. nisi fortè vno mense citius annum factum tempore sint auspicati.

EZECH. XXXI. v. 1.

Duobus fore mensibus post præcedens vaticiniâ.

ET factum est, in anno undecimo, tertio mense vna mensis. Sæd hanc prophetiam contigisse, antequam Vrbs à Chaldæis caperetur: quod vulgari accipiendum est: Vrbs enim capta est, mense quarto, die v. 6. hoc autem oraculum Ezechieli oblatum est prima die tempore dem autem anno factum est hoc verbum ad Ezechielem, quo tempore antecedens, duobus tamen ferè mensibus tardius, vt notat Cornelius, mensibus, inquam, non Latinis, sed Hebræis, dies quibus: præcedentem enim prophetiam S. Vates accepit 7. die mense hanc i. Siuan.

EZECH. XXXII. v. 1.

Variatio.

1. **E**T factum est duodecimo anno, in mense duodecimo, in vna mensis. Hanc quidem retinet lectio nem: Sed in multis, inquit, exemplaribus duodecimus annus, & mensis decimus ponitur: iuxta ceteros autem interpretum annus & decimus mensis. Theodoretus hic, Sec. 12. prius legit, in decimo mense, deinde ex vulgato, 12. anno, & mense 12. Græca autem habet in decimo anno, in decimo mense: versio autem Latina in duodecimo anno, in decimo mense. Hebræa & nonnulla Græca conueniunt, Ex quibus patet 1. hic esse magnam de anno & mense conuenientem de die, 2. non in omnibus exemplaribus 70. ponitur mensis multis, vt monet S. Hieronymus.

Editio vulgata retinenda.

2. Vera ideoque retinenda vulgata editio Latina, quæ cum Epacta & annum & mensem duodecimum exhibet: annum vtiq; duodecimum capto Iechonia, vt plerique interpretum docent, sicut ab eodem capto annus aram suam deduxit Ezechiel, cap. 1. v. 2. cap. 8. v. 1. cap. 20. v. 1. cap. 26. v. 1. cap. 29. v. 1. & 17. cap. 31. v. 1. & infra cap. 33. v. 1. vt deus donatus, qui iure miratur Hebræos, & qui nimio quodam modo miratur, pergere etiam hoc loco interpretari duodecimum annum. Sæd ratio ista dies prima mensis duodecimi, anni duodecimi à creatura Iechonia mihi incidit in (vel propè) decimam quintam Februarii præteritam Christi 589. cyclo Solis 9. Lunæ 2. epacta 16.

EZECH. XXXII. v. 17.

Diebus 14. **1.** Et factum est in duodecimo anno, in quinta decima mensis, factum est

post precedens vastationem.

primi ad me dicens: caue lugubre, super multitudinem Aegypti. His consonant Hebraea: at vero Septuaginta iam S. Hieronymi & Theodoretum temporibus discrepabant, licentiam habent: Et factum est in duodecimo anno, primi mensis, quinta decima mensis. Non tamen idcirco vulgata nostra editio deleenda est, cui etiam S. Hieronymus adhæret, dum hunc locum sic interpretatur: in eodem anno, & in eodem ut putamus mense, sed non in vna, ut supra, mensis, verum in quinta decima, hoc est 14. diebus postquam Ezechieli dictum erat: assume lamentum, hic vers. 1. Assentiuntur Lyra, Hugo, Maldonatus, Mariana, Sa, Cornelius, Menochius. Addunt bene S. Hieronymus & Hugo, præcedentem prophetiam non Nilunio, traditam fuisse; hanc plenilunio. Tunc enim Hebræi suos menses ad Lunæ cursum accommodabant, quod etiam num factitant. Itaque iussus fuerit Prophetæ, lugubre canere anno ante Christi æram 589. circa 28. Februarij, iuxta ea quæ paulo ante notabam.

EZECH. XXXIII, v. 21.

Et factum est, in duodecimo anno, in decimo mense, in quinta mensis, transmigrationis Nostræ, venit ad me, qui suserat de Ierusalem dicens: vastata est ciuitas.

Q V Æ S T I O VIII.

Quandonam Ezechiel nuncium de Vrbe vastata acceperit.

1. Hic Septuaginta Sixti habent, in anno decimo, mense duodecimo: apud Theodoretum: anno duodecimo, mense duodecimo. Syrus anno undecimo, mense duodecimo, ut refert, & fauet idem Theodoretus. Verum ut in præcedentibus; ita hoc loco editio Latina illis præponenda est, & legendum: in anno duodecimo mense decimo, die quinta, prout legimus apud S. Hieronymum & Theodoretum, in Hebræo, Chaldæo, plerisque Græcis exemplaribus. Anno enim decimo transmigrationis Iechoniæ, de qua hic est sermo, necdum erat capta ciuitas. Clades itaque Ierololymitana, anno duodecimo, mense decimo, quinta die Ezechieli nunciata est.

Annoto. transmigrationis non est vastata ciuitas.

2. Hinc detegitur Capellitemeritas, qui anno m. 3409. cum omnes, inquit, prophetia Ezechielis, ordinem temporis sequantur accuratissime &c. Hanc enim suppositionem falsam esse quiuis deprehendet, qui hanc narrationem anno 12. mense decimo factam cum duobus varicinijs præcedentibus cap. 32. v. 1. & 17. notatis contulerit, ut ea taceam, quæ ex varijs bonæ notæ scriptoribus supra non semel annotavi de ordine temporis in harum prophetiarum contextu, non vbi que obseruato. Vide cap. 31. ver. 1. Sed restat dubium, quanto tempore post captam Ierusalem, hæc Vates acceperit.

Contra Capellum.

Quest. Chron. P. 3.

3. S. Hie-

pi
logia
menti

Quando
capti sunt
iher.

3. S. Hieronymus hic. Vndecimo anno Sedecia, inquit, quom-
pra est ciuitas Ierusalem : hæc autem prophetia, duodecimo me-
nse, quinta mensis, captiuitatis siue transmigrations, quatuordecimo
chonia. Ex quo ostenditur, post vnum annum & quatuordecimo
quinque dies à capta Ierusalem, venisse Babylonem vnum ciuitatis
qui nunciaret captam Urbem arque vastatam. Allentiorum Hiero-
Sanctius, Cornelius.

4. Grauitas patronorum huius opinionis, eam interpretatio
probabilem: ratio tamen, qua vtriusque, efficax non videtur. Cap-
tas anno vndecimo Sedecia, & transmigrations de sinente, dicitur
Ezechielem venit anno duodecimo iam corrente. Adhuc cum Nabuchodonosor
Babylone imperaret, mirum valde foret, si non nisi post 17. menses
nuncios, quâ per captiuos, tum Babylonij, tum exules Iudeos
certiores fierent. Respondent aliqui, vt Sanctius, Iudæos, qui Babylone
facile potuissent ab ijs, qui cum Sedecia fuerat abducti, Urbem ex-
ire: sed publica & quasi legitima legatione, non nouerant. Hanc autem
ijs missam putant, quo occiso Godolia in Ægyptum profugerat
pore captam dici Urbem, & Iudæam desertam, quia Iudæi vnum
tam in Urbibus, quam in cauernis & Urbium ruderibus habitabant.
pheta insinuat. Hanc autem responsionem facile amolitur, quod
casum post 17. circiter menses Babylone lippis & tonforibus
circo ad eum nunciandum publica legatione opus non fuisse, vt
qui fugerat de Ierusalem, non tam legarum publicum ex Ægypto
priuatum aliquem Ierosolymis fugitiuum indicare videntur.

Nuncius
de capta
urbe cito
venit Ba-
bylonem.

5. Cornelius vero fatetur mirum quidem videri, quod Ezechie-
tius de Urbis expugnatione nuncium accepit; vt iam in raris con-
dem Ierosolymæ effugerant, paucitate, & locorum distantia, idcirco
esse: cum quisque de se, & vita sollicitus, parum de clade hac in Babylonia
cianda cogitaret. Ego vèrò non possum non mirari, Nabuchodonosor
per nuncios, vel per captiuos, suas victorias Babylone non prius
cè notissimas fecisse, quàm annus & quinque ferè menses effluis-
quidem aliquando in mentem venerat, vt cap. 5. Synopsicos indicat
ne illo qui Ezechieli dicebat: vastata est Ciuitas, calamitatem Ierusalem
nunciò significari, sed tanquam ab exule deplorari. Sed postea clari-
uerti, S. Hieronymum obistere, dum ait, venisse Babylonem vnum ciuitatis
docere videntur, hunc fugitiuum ad Ezechielem venisse eodem anno

Nempe eo
dem anno
quo fuerat
vastata.

13.
M. Philip

Chrono-
log. Testa

A IV
17

Jerusalem euerſa fuerat, quinto circiter menſe ab eius expugnatione facta quarto menſe anni ſacri ſiue Tamuz, anno Sedeciae vndecimo deſinente; menſe Ab, ſiue quinto fuit incendium Nabuzardan: menſe Tiſri Godolia mors illata. Sic decimo menſe Tebeth dicto, calamitas à fugitiuo nunciata eſt, corrente iam anno 19. Nabuchodonoforis, & 12. tranſmigrationis Iechoniae. In hanc ſententiam venire coguntur, qui Sedeciae dant annos 11. Chronologicos poſt Ioakim, hoc eſt, diſtinctos ab ijs, qui poſt Urbis excidium numerantur, quod facit Chro- nicos Alexandrin. Beda; A do, in Chronicis, Lyra in c. 6. Baruch, Pererius li. 10. in Daniel. q. 3. Caſtrius in Chronotaxi prophetiarum Ieremie. Fauet Cornelius Baruch 6. v. 2. vbi ab anno 11. Sedeciae, vſque ad annum 1. Cyri, ait fluxiſſe an- nos 19. ergo addendi ſunt 11. Sedeciae, vt colligantur 70. anni captiuitatis Baby- loniae. quam inchoat à tranſmigratione Iechoniae. Ierem. 29. v. 10. 9. Quarto ergo fauet etiam S. Hieronym. dum Ezechielis 4. ab anno 6. Ezechiae vſque ad templi deſolationem enumerat annos 135. quod verum ex illius ſupputatione non eſſet, niſi vndecimum Sedeciae includeret: ait enim inde ſecutus deſolatio- nis annos 70. vſque ad annum 2. Darij Hyſtaſpis. Imò ibidem alios 164. annos colligit, in quibus 11. Sedeciae tribuit, deinde annos 70. deſolationis atexit, & ex vtraque ſumma conſtat 234. perperam autem id faceret, niſi annos illos 11. quos adſcribit Sedeciae præponeret deſolationi, quæ incepit vel quarto men- ſe, quando Urbem cepit Chaldaeus, vel quinto, quando eam incendit. Sic men- ſe decimo iam inierat annus 12. regni Sedeciae & transportationis Iechoniae. Iuxta hanc opinionem, potuit hic annus in Syro textu vocari vndecimus tranſ- migrationis, ſubaudi, vel expletus, vel more vulgi comptatus: quia curren- te illo anno ſacro, quo capta eſt Ieruſalem, exijt annus 11. tranſmigrationis, & ante menſem Tebeth inijt 12. quo dictum eſt Ezechiel: *vaſtata eſt ci- uitas.*

7. Hic annus eſt mihi ante Chriſti æram 550. cyclo Solis 8. Lunæ 1. qui- bus caracteribus diem quintam menſis 10. non procul à 22. Decembris con- ſequamur. Eſt autem verſimile iſtum nuncium è Iudæa profugiſſe non actu- rum ciuitate captâ, ſed iam combuſta: imò fortè Godolia perempto, & retu- liſſe (quod pridie diuinitus acceperat Propheta) non ſolum urbem exciſam, ſed etiam Iudæarum quorſdam in latibulis reſidere, ſperantes ſe paulatim terram denovo habitatoribus repleturos, cum id vnus Abraham potuerit: ipſi verò plures eſſent ſuperſtites. Qua occasione accepta vanam eorum præſumptio- nem redarguit Propheta, carpit crimina, & imminentem eis peſtem, terræque ſolitudinem denunciât, vt latiùs deducunt interpretes: quæ omnia in eum annum, quo ciuitas euerſa eſt, optimè quadrant.

f 2

EZECH.

*Essee
huic ſemi-
tentia S.
Hieron.*

*Ante Chr.
anno 550.*

EZECH. XL. v. 1.

IN vigesimo quinto anno transmigrationis nostræ, in exordio anni decimo
Idodécimo anno, postquam percussa est ciuitas, in ipsa hac die, facta est
Domini.

QVÆSTIO IX.

Quando hæc prophetia Ezechielis tradita sit

Hebrais
exordium
anni tri-
plex.

1. **E**xordium anni triplex apud Iudæos reperitur. 1. anni facti
tractuum, Sabbaticorum, Iubilæorum à mense Tisri ordinari-
ticulares, ab aliquo certo mense, quo singulare quippiam con-
v.g. ab enthronismo alicuius regis. Sic anni ab Exodo ac curate
computantur. Anni ingressus in terram die 10. eiusdem. Anni capite
die 9. Tamutz, incensæ, 9. vel 10. mensis Ab. Ternæ pariter sunt
interpretationes. Prima est communi Hebræorum, qui hoc annum
commodant ad mensem Tisri, quo Iubilæum illo tempore copon-
quia primam Ezechielis prophetiam consignant anno quinto
nis, periodi Iubilææ 30. his addunt 20. & exurgit annus 27. transi-
dem 50. siue Iubilæus. Quoad mensem assentitur Mariana, & pro-
Cornelius. Fauet Theodoretus, qui locum istum, ubi habemus
interpretatus est, in nouo anno: qua nomenclatura Hebræi men-
gnant, vt hic notat S. Hieronymus.

2. **S**ecunda classis interpretum, hoc anni exordium cen-
rendum, & ab ea prophetia, quæ cap. 1. Ezechielis describitur, hinc
19. menses 9. dies quinque supputat: totidem enim effluxerunt, à
mensis quarti, anni à transmigratione quinti, vsque ad istum eiusdem
grationis quintum & viceesimum. Ita hunc locum explicat S. Hiero-
Lyra, Maldonatus, nec aliud Cornelium voluisse puto, dum hoc
ab illa prima visione 20. annis submouet, & mense Nisan adferbit.

3. **S**. Gregorius autem tertiam viam insistit, & hanc prophetiam
ad exordium illius mensis, quo percussa est ciuitas, ita vt Dei bonitas
pheteriam ea die inspirauerit, qua ciuitatem iustitia percusserat. Grego-
quitur Hugo, & exordium anni hoc loco ait esse emergentis à tempore
Chaldæus Ierosolymam expugnauit.

4. **P**rima opinio sine efficaci argumento sumit, quod probandum
tia opinio, non videtur commodè applicare diem 10. ad Urbis expug-
enim fuit nonus quarti mensis. Ierem. 52. v. 6. Si vero ad tempus & trans-
grationem dies ista 10. referatur, interpretatio non erit incongrua.
enim nona quidem die Ab, violatū est, vt tradit Hebræis sed decima

17.
H. Philip

Chrono
vet. Testa

A IV
17

cum ipsa vrbe regijque palatij. Ieremia 52. v. 12. quasi Propheta diceret: anno 25. transmigrationis incepto, & 14. ab vrbe euerfione illa ipsa die decima quinta mensis, qua conflagrauit. facta est super me manus Domini, &c. Sic ista propheta incidit in diem 10. quinti mensis Ab nuncupati.

5. Existimo tamen probabilius esse, hanc orationis particulam, ipsa hac die, non referri ad cladem ciuitatis, sed solum ad diem anni ineuntis, & mensis Nisan, vt prater iam laudatos num. 2. notat Menochius. Sicut enim alibi passim annorum & mensium seriem a Nisan sacra Scriptura computat, nisi quid aliud insinuerit hoc loco Propheta ad idem principium respexisse, & hanc visionem, annis ex quo prophetare coeperat 19. mensibus 9. & diebus quinque explicitis accepisse videtur.

6. Notat hoc loco Theodoretus post Jechoniam abductum, Sedeciam regnasse 11. annos. paucis, inquit, mensibus exceptis: quippe cum vndecimo Sedecia regis annis capta sit vrbs. Vnde infert, iure igitur dixit, annum quo capta fuit vrbs quartum decimum, sua captiuitatis quintum & vigesimum esse. Sciam Gregorius: vndecim, inquit, annis regnauit Sedecias post captiuitatem primam, in qua Ezechiel Propheta, cum Ioachim rege ductus est. Post captiuitatem vero eiusdem Sedecia, quae etiam secunda erat vrbs captiuitas, quarto decimo anno, Propheta visionem vltimam vidit. Vndecim itaque & quatuordecim simul iuncti faciunt quinque & viginti. Eodem modo Hugo ratiocinatur. Ex quorum antiquissimorum & grauissimorum auctorum Theodoreti, inquam, & Gregorij sententia, colligo Sedeciam annos 11. Chronologicos regnasse, & vrbem captam anno illius 11. non ineunte, sed exeunte, vt pluribus disputabam, 4. Reg. q. 22.

7. Qui Sedecia 10. tantum annos Chronologicos imputant, non tam clare annum decimum quartum captae ciuitatis cum vicesimo quinto transmigrationis coniungunt. V.g. Cornelius in Harm. Chron. Prophetarum anno suae computationis ante Christum 607. verno tempore Iechoniam abductum tradit, vrbem excisam anno 592. hanc autem prophetiam signat anno 578. die 10. Martij sive Nisan. At qui anno isto ante Christum 578. die 10. Nisan, adhuc quidem fluebat, annus 14. vrbe euerfite, iuxta accuratas illius rationes, sed iam inierat annus 26. transmigrationis, si ab initio Nisan anni transmigrationis aperiuntur. Si vero post Nisan, inchoantur, non erit facile ostendere, quomodo Ezechiel prophetare coeperit anno 5. suae transmigrationis, vrbs euerfa fuerit anno 11. Sedeciae anno ante Chr. 592. & simul haec propheta edita anno ante Christum 578. prima die Nisan, anno 25. transmigrationis.

8. Opinor Ezechielem supputatione populari annos tum suae captiuitatis, tum vrbe vastatae, ad morem anni sacri, ab initio Nisan accersere (nisi efficaci argumento aliud constet) & hanc de templo visionem ei oblatam anno ante

Conclusio.

Sedecias regnauit annos 11.

Annus 14. vrbe capta est 25. transmig.

Hic S. V. ad ses annos deducit a Nisan in sui prophetijs.

vulga-

P.
H. Philip

Chrono
Testa

A IV
17

vulgarem Christi æram 577. cyclo Solis 21. Lunæ 14. circa 11. Aprilis
rigido calculo vti placuerit, hoc vaticinium haud grauatè reuocet
Martij currente anno ante eandem æram 576. cyclo Solis 21. Lunæ 14.
9. Postremo hic breuiter animaduertendum, istam de temporum
tiam esse quidem post cæteras vltimo loco conscriptam, attamen
poris prius editam, quàm oraculum de vastanda Aegypto, cap. 29. v. 27.
transmigrationis notatum.

¶

NOTE ET QVÆST. CHRONOLOG.
IN DANIELIS PROPHECIA

Daniel
prophetas
vt mini-
mum 74.
annos.

Scribit Daniel susceptam à Nabuchodonosor
contra Iudeos expeditionem anno 3. Ioakim
deinde cap. 10. sibi oblatam visionem
Cyri, intellige à Babylone subacta, vt Theodorus
& alij suo loco recensendi bene aduertunt. Anno
3. Ioakim ordior anno ante Chr. 610 iterum Cyri
no 536. Hic itaque liber porrigitur vt minimum
spatium 74. annorum. Quanto vero tempore
ceps superstes fuerit Daniel, non constat.

DANIEL. I. v. 1.

Anno tertio Ioakim regis Iuda, venit Nabuchodonosor rex Babylonia in Ierusalem
obsedit eam, & tradidit Dominus in manu eius Ioakim regem Iuda.

QVÆSTIO I.

Vnde ducatur hic tertius annus.

Nō ex quo
Ioakim
tributum
pendebat
Chaldaei.

I. Hugo, Lyranus, & alij nonnulli putant, hunc annum esse tertium
Ioakim, non absolute, sed ab illo tempore, inquit Lyranus, quo
tributarius regi Babylonia, & iste fuit vndecimus annus regni sui. Quæ interpretatio